

Jakubovszkij marsall nyilatkozata a győzelem napja alkalmából

Jakubovszkij marsall, a szovjet honvédelmi miniszter első helyettese nyilatkozatot adott a TASSZ hírügynökségének május 9., a győzelem napja alkalmából.

Jakubovszkij marsall emlékeztetett arra, hogy a hitleri Németország felett aratott győzelem a Szovjetunió hatalmas áldozatába, húszmillió ember életébe került. A történelem burzsoá meghamisítói kísérletet tesznek arra, hogy kisebbsíték a szovjet állam és fegyveres erőinek érdemeit a fasiszta Németország és a militarista Japán széthúzásában. A Szovjetunió győzelmét a német parancsnokság hibáival, vagy a kedvezőtlen éghajlati feltételek hatásával próbálják magyarázni, ugyanakkor minden módon eltúlozzák más országok hozzájárulását a győzelemhez. Méltóképpen értékeljük a hitlerellenes koalícióban részt vett szövetségeseink hozzájárulását. A közös ellenség ellen küzdöttek a lengyel és a csehszlovák hadsereg, a jugoszláv népi felszabadító hadsereg, valamint az albán partizánok, és a háború utolsó szakaszában bolgár, román és magyar csapatok is. Őnfeláldozóan harcoltak az ellenállási mozgalom résztvevői. A fasiszta szétzúzásában a döntő szerepet azonban a szovjet fegyveres erők töltötték be.

HÍRADÓ

XVI. ÉVFOLYAM, 20. SZÁM

ÁRA: 1,50 FORINT

1972. MÁJUS 13.

Szovjet küldöttség járt a VDK-ban

Régebben létrejött megállapodás értelmében szovjet küldöttség tett baráti, nem hivatalos látogatást a Vietnami Demokratikus Köztársaságban. A küldöttség tagja volt *Konsztantyin Katusev*, az SZKP Központi Bizottságának titkára, *Nyikolaj Firjubin* külügyminiszter-helyettes és *Igor Ognyetov*, az SZKP Központi Bizottságának felelős munkatársa.

A küldöttség baráti megbeszéléseket folytatott *Pham Van Donggal*, a Vietnami Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagjával, a VDK miniszterelnökével, *Nguyen Duy Trinh*el, a Vietnami Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagjával, a VDK miniszterelnök-helyettesével és más vietnami vezető személyiséggel.

Waldheim közel-keleti körutat tervez

Mint nyugati hírügynökségek jelentik, *Kurt Waldheim*, az ENSZ főtitkára New Yorkban *Gunnar Jarring* svéd diplomatával, közel-keleti különmegbízottjával tárgyalt. A téma a Jarring-misszió jövője volt. ENSZ-körökben feltételezik, hogy a „közvetítő küldetés jövőbeni irányát” kifejezés, amellyel egy hivatalos közlés a találkozó célját megjelölte, alkalmasint a Jarring-misszió lezárását is jelentheti.

Maga *Waldheim* főtitkár eközben azt fontolgatja, miként kapcsolódhat be személyesen a közel-keleti válság rendezését célzó erőfeszítésekbe. Tervezi, ha szükség mutatkozik, felkeresi az érintett fővárosokat. Állítólag továbbra is bízik abban, hogy az arab és az izraeli felek pozitív választ adnak arra az indítványra, amely egyiptomi—jordániai—szíriai—izraeli értekezletet javasolt a főtitkár elnökletével és irányításával.

Fock Jenő beszéde az MTESZ közgyűlésén

Az Építők Szakszervezete kongresszusi termében megkezdődött az MTESZ VIII. küldöttközgyűlése. Az elnökségben helyet foglalt **Fock Jenő**, a Minisztertanács elnöke, *dr. Ajtai Miklós*, a Minisztertanács elnökhelyettese, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke, *dr. Dimény Imre* mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter, *dr. Csanádi György* közlekedés-és postaügyi miniszter, *dr. Csikós Nagy Béla* államtitkár, az Országos Anyag- és Árhivatal elnöke, továbbá gazdasági és tudományos életünk több vezető személyisége.

Nyolcszáz tagszervezetben

A közgyűlést, amelyen csaknem ezren vesznek részt, *dr. Csanádi György* közlekedés-és postaügyi miniszter, az MTESZ társelnöke nyitotta meg, majd *dr. Valkó Endre*, az MTESZ főtitkára számolt be a szövetség négyéves tevékenységéről és további feladatairól. Az egyesület tevékenységének fejlődését a számok tükrében vázolta. A tagok létszáma 20—25 százalékkal nőtt, és így számuk már elérte a 95 ezret. A szakmak és a tudományágak fokozott differenciálódását jellemzi, hogy az MTESZ-nek már összesen 800 különböző szervezete van. Különösen a Magyar Agrártudományi Egyesület bővült, ahol 12 új szakosztály jött létre. 1970. októberében alakult meg a Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság, amelynek már több mint háromezer egyéni tagja van, 150 vállalat pedig pártoló tagja. Megalakultak a társaság megyei, városi csoportjai is.

Az MTESZ soron levő legfontosabb feladatai sorában a vállalati üzemszervezés javí-

tását jelölte meg elsőként a beszámoló. E témakörben már eddig is sokat tett a szövetség. Most az állami és vállalati szervekkel és a szakszervezetekkel együttműködve, széles körű vitákon tárgyalják a szervezés helyzetét, a hasznosítható tapasztalatokat, a hiányszakok kiküszöbölésének módját, a szükséges intézkedések sorrendjét. Hasonlóképpen időszerű téma továbbra is a beruházások kérdése, ezzel kapcsolatban is meghatározzák a tennivalókat. Ugyancsak kidolgozzák programjukat a gazdaságtalan termelés csökkentésére is. Foglalkoznak több kormány- és tárcaszintű fejlesztési programmal összefüggő kérdésekkel, így a közúti járműgyártással, a számítástechnikával, az alumíniumiparral, a gázfelhasználással, a kemizálással is.

Dr. Valkó Endre beszámolóját követően **Fock Jenő** emelkedett szólásra.

Egységes szemlélet

— A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága és a Magyar Népköztársaság kormánya nevében megbecsüléssel és barátsággal köszöntöm a közgyűlés résztvevőit — kezdte beszédét. — Szívesen jöttem el erre a tanácskozásra, mert mindaz, ami itt elhangzik, nemcsak az érintett szakterületen dolgozók, hanem egész népgazdaságunk számára igen fontos.

— A műszaki és a természettudományokat művelők, s a gyakorlatban sok irányban gyümölcsöző szakembereink tevékenységét itthon éppúgy elismerés övezi, mint hazánk határain túl. Munkálkodásuk nélkülözhetetlen hozzájárulása a magyar társadalom előtt álló nagyszabású feladat végrehajtásához, a szocializmus magasabb szinten történő építéséhez.

— Pártunk Központi Bizottsága és a kormány az utóbbi időben többször is behatóan elemezte népgazdaságunk helyzetét, és megjelölte további előrehaladásunk irányát. A tennivalók világosak, s egyre erősödik az egységes szemlélet mind a célokat, mind a végrehajtás módjait illetően.

— A fejlődésnek, a továbbhaladásnak olyan gondjait kell megoldanunk, amelyek egy sor módosítást, új mód-

szerek alkalmazását követelik meg mindenekelőtt a vállalatoknál, gazdálkodó szervekknél. Korszerű elemzéseket, magas fokú üzemszervező munkát, a technikai és kereskedelmi lehetőségek jó összhangját követeli meg a gazdaságtalan termelés visszafejlesztése, gazdaságossá váló helyettesítése. A gazdaságos termékszerkezet kialakítása bonyolult, újszerű feladat, s számoltunk is azzal, hogy nem hajtható végre egy csapásra, kisebb-nagyobb zökkenők nélkül.

— Az iparilag fejlett országok közé való emelkedést — amit célként tűzött elének pártunk X. kongresszusa — olyan korszakban kell elérnünk, amikor robbanásszerűen változó technikai irányzatok és fejlődési arányok, termelési struktúrák gyors alakulása közben halad előre a világ gazdasága. Népgazdaságunk különböző ágazataiban a termelés növelését jórészt a termelési tényezők fokozásával sikerült már elérni. E téren még óriási tartalékaink vannak.

— Mind a múlt esztendő, mind az idei első negyedév eredményei tanúsítják, hogy népgazdaságunk — bizonyos hiányszakok ellenére is — az MSZMP X. kongresszusa által megfogalmazott gazdaságpolitikai irányelveknek megfelelően fejlődik. Ezekkel és a IV. ötéves terv céljaival összhangban hajtjuk végre a soron következő tennivalókat. A párt Központi Bizottsága és a kormány hatékony intézkedéseket fogantatott a múlt év során a népgazdaság egyes területein mutatkozó nem kívánatos jelenségek leküzdésére, a gazdasági egyensúly javítására.

— A gazdasági építőmunkában jelentkező gyengék, hiányszakok túlnyomó részben függetlenek a gazdaságirányítás — immár ötödik éve eredményesen funkcionáló — reformjától, de az sem kizárt, hogy egyik-másik ösztönző, amely korábban jó volt, ma már túlhaladottá válik. Ezek megújítására, korszerű változtatására elengedhetetlenül szükség van.

Távlati tervezés

— A közelmúltban, az országgyűlés tavaszi ülészakán (Folytatás a 8. oldalon)

A JÖVŐ HÉTRE HALASZTOTTÁK A BONNI RATIFIKÁCIÓS VITÁT

A szövetségi gyűlés ratifikációs vitája, személyeskedő szövegtárgyalásba fulladt.

Az ülés első szónoka *Rainer Barzel*, a CDU elnöke volt, aki ultimátumot intézett a kormányhoz: vagy beleegyeznek a vita félbeszakításába, vagy pedig az ellenzék kénytelen lesz egységesen a szerződések ellen szavazni.

Barzel ismét azzal hozakodott elő, hogy a parlament ilyen súlyos „időzavarban” nem hozhat felelősségteljes döntést, mert az „új helyzetben”, új megfontolásokra és tanácskozássokra van szükség. Ismét kétségbe vonta, hogy a nemzetközi „határidők” mielőbbi cselekvésre szorítják a bonni parlamentet, sőt a vietnami válság súlyosbodására hivatkozva, igyekezett csökkenteni a szövetségi gyűlés döntésének időszerűségét.

Scheel külügyminiszter rövid válaszában *Barzel* érveinek tartalmatlanságát mutatta ki, és elmondotta, hogy az ellenzék vezetője most időzavarról beszél, holott az utóbbi napokban többször is kitért a nézeteket tisztázó

megbeszélések elől. Megállapította, hogy mit sem változott a kormány álláspontja, változatlanul, méghozzá a Szovjetunió tudomásulvételével, érvényben van a közös parlamenti nyilatkozattervezet is, és *Barzelék* most mégis új helyzetről beszélnek, és nem akarják megerősíteni azt, amit már elfogadtak. Az időzavarral való érvelés már azért is furcsa, mert két éve az ellenzék egyebet sem emleget.

Werner Marx CDU-képviselő, majd *Willy Brandt* kancellár felszólalása után, egyórás szünetet rendeltek el.

A ratifikációs vita félbeszakításáról a kormánykoalíció és az ellenzék képviselőinek csúcsertekezletén született döntés. E csúcstalálkozón *Willy Brandt* kancellár, *Walter Scheel* külügyminiszter, *Rainer Barzel*, az ellenzék vezetője, *Richard Stücklen*, a CSU tartományi csoportjának vezetője, *Herbert Wehner*, az SPD és a *Wolfgang Mischnick*, az FDP parlamenti csoportjának elnöke vett részt.

Kilencmillió szavazat az Olasz Kommunista Pártra

Az Unitá, az Olasz Kommunista Párt lapja választási különkiadásának vörös betűkkel nyomott szalagcíme így hangzott: „Az OKP még erősebb!” Ez a tömör megállapítás is jelzi, hogy a most lezajlott parlamenti választásokon ismét érvényesült a háború befejezése óta tapasztalható — és az OKP választási kampányának középpontjában szereplő — tendencia: a KP választás-

ról választásra növeli szavazati számát. Ezúttal félmillióval többet adtak voksukat a kommunistáknak, ami 0,3 százalékos növekedést és két újabb képviselői mandátumot jelent. A fő választáson, a képviselőházi választásban 9 millióan szavaztak a KP-ra. A szenátusi választások nem hivatalos végeredménye (zárójelben az 1968-as választások adatai):

	Millió szavazat	Sházalék	Mandátum
Kereszténydemokrata Párt	11,6	38,1 (38,3)	135 (135)
OKP—PSIUP	8,6	28,2 (30,1)	94 (101)
Szocialista Párt	3,2	10,7 (15,2)	33 (35)
Szociáldemokrata párt	1,6	5,4 (—)	11 (11)
Liberális Párt	1,3	4,4 (6,8)	8 (16)
Republikánus Párt	0,9	3,4 (2,2)	5 (2)
Olasz Szociális Mozgalom	2,7	9,2 (5,7)	26 (13)
Egyéb listák	0,2	1,0	3 (2)
		100,0	315

A képviselőházi szavazás végeredménye a következő:

	Millió szavazat	Sházalék (Zárójelben az előző választások adatai)	Mandátum
Kereszténydemokrata Párt	12,9	38,8 (39,1)	267 (265)
Olasz Kommunista Párt	9	27,2 (26,9)	179 (177)
Szocialista Párt	3,2	9,6 (14,5)	61 (62)
Szociáldemokrata Párt	1,7	5,1 (—)	29 (29)
Liberális Párt	1,3	3,9 (5,8)	21 (31)
Republikánus Párt	0,9	2,9 (2)	14 (9)
Olasz Szociális Mozgalom (újfasiszták)	2,9	8,7 (5,8)	58 (30)
Proletáregység Párt	0,6	1,9 (4,5)	— (23)
Manifesto	0,2	0,7 (—)	— (—)
Dolgozók Pol. Mozgalma	0,1	0,4 (—)	— (—)
Egyéb listák	0,3	0,7 (—)	3 (—)

A szenátusi helyek megosztásának kevesebb figyelmet szentelnek Rómában, mert az új kormányzati forma kialakítása végül is a képviselőházban dől majd el. Rögtön felvetődik azonban a kérdés: szó lehet-e az eredmények ismeretében új kormányzati formáról?

A várakozás országszerte mindeneképpen az volt, hogy Itáliában lezárul egy folyamatos kormányválsággal tarkított, bizonytalan korszak. Nos, a választások nem hozták meg az ehhez szükséges valódi döntést. A szavazás nem okozott politikai fölcuszaszlamást, és a parlamenti erőviszonyokban — formálisan nézve — nincs lényeges változás.

Kétségtelen, hogy a kereszténydemokraták arra törekedtek, hogy megteremtsek a korábbi középbal formáció helyett a középbal kormányzat alapjait. A kampány során is ezen fáradoztak. Számításuk az volt, hogy a liberálisokkal, a szociáldemokratákkal és a köztársaságpártiakkal alakítsanak koalíciót. Ennek ugyan elvileg ma is megvan a lehető-

sége, hiszen a négy pártnak együttesen 331 mandátuma van, amely a 630 tagú parlamentben mindenképpen többséget jelent, de gyakorlati kivitelezhetősége mégis kétséges.

A potenciális partnerek közül kizárólag a köztársaságpártiak szerepeltek eredményesen: sikerült mandátumaik számát 9-ről 14-re emelniük. Ami a jobboldali liberálisokat illeti, komoly kudarcot szenvedtek. Tízszázalékos mandátumaik száma.

A szociáldemokraták esetében nincs összehasonlítható adat, mert ők 1968-ban közös listán szerepeltek a szocialistákkal. A két párt akkor 14,5 százalékkal 91 mandátumot mondhatott a magáénak. Most a Saragat vezette szociáldemokraták 5,1 százalékkal csak 29 mandátummal rendelkeznek.

Igy hát erősen kérdéses, hogy a kereszténydemokraták megengedhetik-e maguknak, hogy egy középbal formáció esetében három partnerük közül kettő olyan párt legyen, amely visszaesett a választásokon?

Az Országos Béketanács állásfoglalása a távol-keleti helyzetről

A világ békeszerető köztelme nyelvére mind nagyobb aggodalommal figyeli a távol-keleti helyzet élesedését — szögezte le a Magyar Országos Béketanács most közzétett állásfoglalásában. A magyar nép, amely oly sokat szenvedett a második világháborúban — hangzik a nyilatkozat —, teljes mértékben tisztában van azzal a veszéllyel, amellyel a támadó élű hatalmi tömbök szervezése, a fegyverkezés és különösen a nukleáris fegyverkezés jár.

Sajnálattal állapítja meg az állásfoglalás, hogy a japán politikai életet irányító bizonyos körök az alkotmányos kötelességgel ellentétben irányban tevékenykednek. Tények szólnak arról, hogy az 1951-es

San Francisco-i amerikai—japán szerződés óta az újrafelfegyverkezés mind gyorsabb ütemben és mind szélesebb körben zajlik.

Méltán kelt aggodalmat a Japántól távoli földrészek — országokban — így Magyarországon is, a japán fegyveres erőnek az amerikai érdekek szolgálatára felkínálása, s még inkább a nukleáris program. E katonai-politikai lépések jelentősége a mai távol-keleti helyzetben és későbbi kihatásukban olyan borzalmas erejű lehet, hogy — együtt a békeszerető emberiség — kontinensre kiterjedő hangjával — kötelességünknek érezzük szavunkat felémelni ellene — hangsúlyozza az állásfoglalás.

Brezsnyev és Szadat tárgyalása

Az EAK elnöke elutazott Moszkvából

Anvar Szadat, az Egyiptomi Arab Köztársaság és az Arab Szocialista Unió elnöke Moszkvában *Leonyid Brezsnyev*el, az SZKP főtitkárával találkozott.

A megbeszélésen kifejezésre jutott a felek elégedettsége afölött, hogy a szovjet—egyiptomi barátság és együttműködés minden területen erősödik: kifejezésre jutott az szilárd meggyőződés, hogy az izraeli megszállók, akiket más

országok imperialista erői támogatnak, kényszerülve lesznek feladni az általuk 1967-ben törvénytelenül megszállt területeket. A felek kifejezték szilárd meggyőződésüket, hogy az arab népek igazságos ügye győzedelmeskedni fog.

A tárgyalás után Szadat elutazott Moszkvából. A vnukovói repülőtéren a távozó vendéget *Alekszej Koszigin*, *Mihail Suszlov*, valamint több szovjet miniszter búcsúztatta.

Szovjet—egyiptomi közös közlemény

Moszkvában szovjet—egyiptomi közös közleményt adtak ki.

Az SZKP KB és a szovjet kormány meghívására Anvar Szadat, az Egyiptomi Arab Köztársaság elnöke, az Arab Szocialista Unió elnöke baráti látogatást tett a Szovjetunióban.

Szovjetunióbeli látogatása idején Anvar Szadat tárgyalásokat és megbeszéléseket folytatott *Leonyid Brezsnyev*vel és *Alekszej Koszigin*nal. A tárgyalásokon részt vettek:

A szovjet fél részéről A. A. Gromiko, a Szovjetunió külügyminisztere, A. A. Grecsko, a Szovjetunió marsallja, honvédelmi miniszter, Sz. A. Szakcskov, a szovjet Minisztertanács külgazdasági kapcsolatok állami bizottságának elnöke, V. M. Vinogradov, a Szovjetunió kairói nagykövete és M. D. Szitjenko, a szovjet külügyminisztérium kollégiumának tagja;

egyiptomi részről Mohamed Hafez Iszmail, az egyiptomi elnök nemzetbiztonsági tanácsadója, *Murad Ghaleb* külügyminiszter, *Jehia Abdel Kader*, az EAK moszkvai nagykövete és *Hoszni Mubarak* tábornok, a légierők főparancsnoka.

A szovjet fél kifejezésre jutatta, hogy teljes mértékben támogatja az Egyiptomi Arab Köztársaság és a többi arab ország erőfeszítéseit, amelyek az Izrael által elfoglalt arab területek felszabadítását szolgálják.

A felek mélyszéles elégedett, segítségüket fejezték ki azokkal az eredményekkel kapcsolatban, amelyeket Anvar Szadatnak a Szovjetunióban tett látogatása hozott. E látogatás kétségkívül elő fogja segíteni a Szovjetunió és Egyiptom barátságának további megszilárdulását, s a világbéke ügyét szolgálja.

A szocialista országok javaslata a santiago UNCTAD-értekezleten

A Szovjetunió és más európai szocialista országok — közöttük hazánk is — az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciájának (UNCTAD) santiago ülésszakán javaslatot tettek arra, hogy hívják össze a Nemzetközi Valuta Alaphoz nem tartozó országok monetáris világrétekezletét.

Ugyanezek az országok felszólították az UNCTAD-ot, hogy járjon el azoknak az előnytelen megkülönböztetéseknek a felszámolásáért, amelyeket a fejlett tőkésországok a szocialista országokkal szemben alkalmaznak.

Fábián Tibor, a Magyar Népköztársaság képviselője követelte, hogy szűnjék meg a szocialista országokkal szemben alkalmazott előnytelen megkülönböztetés. — Eljött az ideje annak, hogy a különféle korlátozások megszűnjenek. Ezek a hidegháború maradványai — hangsúlyozta.

A magyar felszólaló kifejtette, hogy számos tőkésország korlátozza, illetve „rendkívül magas vámtételekkel” sújtja a szocialista országok termékeit. Hozzáfűzte, hogy a kereskedelem effajta akadályainak eltávolítása előnyös lenne mind a szocialista, mind a tőkésországok szempontjából.

Golda Meir bukaresti tárgyalásai

A hivatalos látogatáson Romániában tartózkodó Golda Meir izraeli miniszterelnök felesége Ion Gheorghe Maurer miniszterelnök vacsorát adott, amelyen a két kormányfő pohárköszöntőt mondott.

Maurer kijelentette, hogy Meir látogatása beleilleszkedik a két állam kapcsolatának normális fejlődésébe, s a két fél azon óhajának megnyilvánulása, hogy jobban megismerjék egymást, és elősegítsék a kapcsolatok továbbfejlesztését a két nép között. A közel-keleti kérdéssel kapcsolatban Maurer hangot adott a román nép aggodalmának a feszültség állandósulása miatt, és kijelentette, hogy Románia továbbra is sikrásszál a Biztonsági Tanács határozata alapján történő megoldásért.

Golda Meir kijelentette, hogy az izraeli kormány és nép ebben a látogatásban a két ország közötti kapcsolatok fejlődését látja. A közel-keleti konfliktussal kapcsolatban kifejtette az izraeli kormány álláspontját.

Golda Meir a Román Államtanács épületében fogadta Nicolae Ceausescu, az Államtanács elnöke.

Szadat, Kadhafi, Bumedien

Kairó várakozással tekint az algériai hármas találkozóra

Mivel Bumedien algériai elnök május elején bejelentette, hogy országuk kész részt venni hadseregével és gazdasági erőforrásaival az izraeli agresszió ellen vívott harcban, Kairóban rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak Szadat algériai látogatásának, illetve Szadat egyiptomi, Kadhafi libiai és Bumedien algériai elnök hármas csúcstalálkozójának. Egyiptomi politikai körökben arra számítanak, hogy a hármas csúcstalálkozó nagy fontosságú kezdeményezéseket tesz az arab erőforrások mozgósításáért és az arab akcióegység megvalósításáért.

A küszöbönálló politikai és katonai megállapodások, elhatározások súlyát elsősorban az adja meg, hogy Egyiptom, Algéria és Líbia a haladó arab világ legjelentősebb katonai és gazdasági erőit képviseli. Bizonyos fokig a várakozás megalapozottságát igazolja az egyiptomi küldöttség összetétele is, az hogy Szadat kíséretében ott látjuk Szadek miniszterelnök-helyettest és hadügyminisztert. Kairói ér-

tékelés szerint Szadat elnök ugyancsak az arab akcióegység jegyében utazik Tunéziába, majd Libiába.

Ebben az összefüggésben megkülönböztetett figyelmet érdemel az Al Ahramnak az az értesülése, hogy Szadat elnök algériai, tunéziai és libiai látogatását követően az Iraki Köztársaságba utazik. A látogatás időpontjának előkészítése, időpontjának rögzítése folyamatban van. Az iraki-egyiptomi kapcsolatok javulása, mint ismeretes, azt követően vette kezdetét, hogy Irak — Hussein jordán király Palesztina-ellenes tervére válaszul — unióra tett ajánlatot Egyiptomnak és Szíriának, majd az arabközi és a kétoldalú együttműködés fejlesztése végett Szaddam Hussein Takriti alemnök vezetésével iraki küldöttség járt Kairóban. Szadat tervezett bagdadi látogatása minden bizonnyal lendületet ad majd a két haladó rendszer közeledéséhez, akcióegységük fejlesztéséhez.

A párizsi négyes értekezlet munkáját ismét szüneteltetik

Összeült a vietnami kérdés megoldásával foglalkozó négyes értekezlet. A hírt kommentálva távirati irodák utaltak arra, hogy Dél-Vietnamban a saigoni kormány-csapatok helyzete folyamatosan rosszabbodik, és ez a tény erősíti a Párizsban tartózkodó DIFK-küldöttség tárgyalási helyzetét.

Az MTI Párizsból jelenti, hogy a Vietnam-konferencia 149. ülésén az amerikai és saigoni delegáció ismét félbeszakította és határidő nélkül elnapolta a konferencia munkáját.

Xuan Thuy, a VDK-delegáció vezetője az ülés után újságírók előtt rámutatott: az amerikai delegáció a múltban már több ízben félbeszakította a konferencia munkáját, és ezt mindig a hadműveletek, a VDK elleni támadások újabb fokozása követte. A tárgyalások mostani félbeszakítása azt mutatja, hogy a Nixon-kormány a háború különösen súlyos eszkalációjára készül, mind a VDK, mind Dél-Vietnam lakossága ellen. Az Egyesült Államoknak vállalnia kell a teljes felelősséget a tárgyalások elutasításából származó következményekért.

Előzőleg, a konferencia ülésén Porter nagykövet azt hangoztatta: az amerikai dele-

gáció csak azért tért vissza a tárgyalóasztalhoz, hogy „a Dél-Vietnam elleni északi invázió” megszüntetéséről tárgyaljon. Xuan Thuy visszautasította az amerikai részről hangoztatott rágalmat, és felszólította az amerikai delegációt, válaszoljon a VDK küldöttsége által már előzőleg feltett kérdésekre: hajlandó-e az Egyesült Államok végzetni az agressziókat, a „vietnamizálásnak”, a háború egyre újabb eszkalációjának, hajlandó-e komolyan válaszolni a DIFK hétpontos béketervére, és mikor hajlandó ennek megfelelően cselekedni?

Nguyen Thi Binh asszony, a DIFK külügyminisztere az ülésen hangsúlyozta: a DIFK nem akar monopóliumhelyzetet biztosítani magának a dél-vietnami politikai életben. Nincs szó semmiféle „hatalomátvitelről”, mint a Nixon-kormány állítja. Ellenkezőleg: a DIFK a széles körű nemzeti egyetértés megvalósítását sürgeti. Hétpontos béketerve megfelelő alapot nyújt arra, hogy a konferencia teljes megegyezésre jusson, éppen ezért az amerikai kormányon van a sor, hogy rálépjön a komoly tárgyalás útjára, és végre választ adjon a javaslatra.

Hosszú távú szovjet-francia gazdasági együttműködési program

Alekszej Koszigin szovjet miniszterelnök a Kremlben fogadta Valery Giscard d'Estaing francia gazdasági és pénzügyminisztert.

A felek mélyreható eszmecsere-t folytattak a szovjet-francia kapcsolatok továbbfejlesztésének távlatáról, azoknak a megállapodásoknak alapján, amelyek 1971 októberében Leonid Brezsnyev és Georges Pompidou párizsi tárgyalásai idején jöttek létre.

A moszkvai találkozó a szovjet miniszterelnök és a francia miniszter megvitatta a két ország között a következő 10 évben megvalósítandó gazdasági, műszaki és ipari együttműködési program kidolgozásával kapcsolatos kérdéseket.

Az Osztrák Szocialista Párt az európai biztonsági értekezlet mellett foglal állást

Egyértelműen az európai biztonsági konferencia megtartása mellett vagyunk — mondotta Bruno Kreisky kancellár, az SPÖ elnöke, az Osztrák Szocialista Párt (SPÖ) villachi kongresszusán.

A pártelnökség beszámolója az európai biztonsági konferencián kívül érintett más nemzetközi kérdéseket is. A szovjet-nyugatnémet szerződés ratifikálási eljárásával kapcsolatban Kreisky hangsúlyozta: „Reméljük, hogy ezt a szerződést ratifikálják, és ezzel a békés fejlődés légköre tovább javul”.

A továbbiakban Kreisky realitásnak nevezte az európai integrációt, a Közös Piacot, majd hangsúlyozta, hogy ugyancsak realitás a KGST. Ebből arra a következtetésre jutott, hogy „egyértelműen szükséges a keleti és a nyugati államok közötti gazdasági együttműködés Európában”.

A világűr békés felhasználásáról

A világűr békés felhasználásával foglalkozó ENSZ-bizottság 28 ország képviselőitől tömörítő jogi albizottsága Genfben megkezdte 11. ülészakát.

A jogi szakértők feladata az, hogy új szerződésterveket dolgozzanak ki a Hold katonai célokra való felhasználásának eltiltására. E szerződés kidolgozására — mint ismeretes — a Szovjetunió tett javaslatot az ENSZ-közügyülés legutóbbi ülészakán.

A jogi albizottság — amelynek több más szocialista országgal együtt hazánk is tagja — május 5-ig ülésezett.

A Nhan Dan kommentárja Nixon beszédéről

A VDP központi lapja, a Nhan Dan A végső győzelemig fogunk harcolni címmel terjedelmes kommentárban foglalkozik Nixon április 26-i rádió- és televíziós beszédével. Miután a cikk ismerteti Nixon beszédének lényegét, három pontból álló határozatot részletesen elemzi.

Az amerikai szárazföldi csapatok kivonásával s az azal kapcsolatban, hogy Nixon azt hangoztatja, hogy félmillió amerikaiat vitt haza Vietnamból, a cikk megállapítja, hogy ez nem teveszthet meg senkit, annál kevésbé sem, mivel Nixon ez idő alatt 13 ezerrel 38 ezerre növelte az indokínai vizeken állomásozó haditengerészet személyi állományát, 30 ezerrel növelte a légiereő létszámát Thaiföldön és Indokína térségében. Most 130 B-52-es stratégiai bombázó vesz részt a terrorbombázásokban, vagyis ugyanannyi, mint Johnson idején.

Nixon nemzetközi határ megsejtésével vádolja a VDK-t — állapítja meg a cikk. Valójában nincs, és soha nem is volt két Viet-

nam. A cikk utal az 1954. évi genfi megállapodás paragrafusaira, amelyek Vietnamból, mint egységes országról szólnak. Idézi az 1954. július 17-én aláírt genfi dokumentum 6. pontját, amely határozottan megállapítja, hogy a 17. szélességi fokon megvont demarkációs vonal ideiglenes jellegű, s azt nem szabad politikai területi határként felfogni. Egyetlen nemzetközileg elismert határ létezik csupán Vietnamban — állapítja meg a Nhan Dan kommentárja, az egy és osztatlan Vietnam határa, s azt az USA sértette meg. Egyetlen agresszor van tehát, az USA.

Befejezésül a cikk újra kijelenti, hogy a vietnami népet nem lehet megtörni sem bombákkal, sem fenyegetésekkel, hazája igaz ügye védelmében harcolni fog a végső győzelemért.

Ismét támadták a VDK déli tartományait az amerikai repülőgépek. Vinh Linh térségében a VDK légharítása két amerikai repülőgépet lőtt le; ezzel a leltő repülőgépek száma 3520-ra emelkedett.

A felszabadító erők előrenyomulása

Huében teljes a káosz

A New York Times helyszíni beszámolója

Újabb sikert értek el a Hué irányába előrenyomuló dél-vietnami felszabadító erők. Tüzérségi támadást intéztek a volt császárvárosról délnyugatra levő „Nancy” tüzérségi támaszpont ellen, majd rohammal el is foglalták. A hazafias erők Huétől 28 kilométerrel nyugatra és 16 kilométerrel dél-nyugatra építettek ki állásokat. Az amerikai légi-erő B-52-es repülőgépei bombázták a volt császárváros környékét.

A felszabadító erők három irányból folytatták előrenyomulásukat Hué felé, miközben tüzérségük lötte a város védelmező ellenséges állásokat. A szabadságharcosok nyugatról tíz kilométernyire, dél-nyugatról 16 kilométernyire és északi irányból 29 kilométernyire közelítették meg az egykori császári székhelyet.

Nguyen Van Thieu saigoni elnök Huéba repült, hogy a város védelméről tárgyaljon az 1. katonai körzet főparancsnokával, Ngo Quang Truong altábornaggyal.

Washingtonból jelenti az MTI: „Mint felfegyverzett gengszterek, úgy fosztogatnak, lövöldöznek egymásra és a lakosságra a 3. hadosztály Quang Triből harc nélkül megfutamodott katonái, és sem a rendőrség, sem a katonai őrség nem csinál semmit” — írta Sydney H. Schanberg, a New York Times tudó-

sítója. „Mindenki magáért — a csapatok garázdálkodnak Huében” című jelentésében.

Schanberg leírta, hogy Hué utcáin valóságos útközlekedés zajlanak le a dél-vietnami hadsereg különböző egységei között, és a város vásárcsarnokának felgyújtása is lerészegedett dél-vietnami katonák és tengerészek összecsapásának következménye.

A tudósítás szerint az „amerikai tanácsadók” is teljesen tehetetlenek. „Itt vagyunk, ki tartunk, de fogalmunk sincs arról, mi a feladatunk, senki nem adott parancsot semmire” — idéz egy amerikai haditengerészeti tanácsadót, aki dél-vietnami tengerészgyalogosokkal szolgál Hué előtt.

A New York Times saigoni tudósítója helyzetjelentésében arról számol be, hogy az északi katonai körzet dél-vietnami parancsnokának le-váltását, továbbá a folyamatban levő hadbíróági eljárásokat Saigonban az első hivatalos beismerésnek tekintik arra, hogy csődöt mondott a dél-vietnami hadsereg vezetése, és ez az oka az egymást követő vereségeknek.

A tudósító amerikai tisztet idéz, akit most azzal próbálják indokolni a „vietnamizálás” kudarcát, hogy a dél-vietnami tisztikar még a francia gyarmati rendszer terméke.

El-Zajjat sajtóértekezlete Kairóban:

Egyiptom előnyben részesíti a konfliktus békés megoldását

El-Zajjat, az EAK tájékoztató minisztere sajtóértekezletén arra a kérdésre válaszolta, hogy mit vár az egyiptomi kormány Nixon amerikai elnök moszkvai látogatásától, azt húzta alá: — Biztosak vagyunk benne, hogy a Szovjetunió hű marad elveikhez. Ezek szerint az igazságos és tartós közel-keleti béke feltetele a megszállt arab területek teljes kiürítése a Biztonsági Tanács 242. számú határozatának megfelelően. A Szovjetunióval Egyiptommal együtt elfogadta azt a határozatot, és következetesen ragaszkodik végrehajtásához.

A világszervezet székhelyén eltöltött időszak fejleményeit összegezve El-Zajjat megállapította, hogy az eddigi békekezdeményezések eredménye egyenlő a nullával. Jarring ENSZ-megbízott elismerte, hogy Egyiptom minden tőle telhető mértékben a békés rendezés érdekében, s nem lehet

többet kérni tőle, Izrael viszont változatlanul kitart expanziós tervei mellett.

Arra a kérdésre válaszolva, hogy lehet-e számítani újabb közel-keleti háborúra, a tájékoztató miniszter azt válaszolta, hogy a háború 1967 óta megszakítás nélkül folyik. A jelenlegi állapotot ugyanis nem lehet békének nevezni: Egyiptom véget akar vetni ennek a csendes háborúnak, de a béke nem lehet kapituláció. Egyiptom nyomban megkezdte a megszállt területek felszabadítását, amikor erre elérkezettnek látja az időt, bár a konfliktus békés megoldását előnyben részesíti a véraldozatokkal szemben.

Az Egyesült Államok — folytatta — nemcsak katonai, politikai és pénzügyi támogatást nyújt Izraelnek, hanem közvetlenül is részt vesz az egyiptomi területek megszállásában.

VILÁGHÍRADÓ

Hat repülőgép-anyahajó a Tonkini-öbölben

Ziegler, a Fehér Ház sajtófőnöke, újságírók kérdéseire válaszolva kijelentette, hogy a saigoni kormánycsapatok „semmi esetre sem morzsolódtak fel”, és „semmi esetre sem állítható, hogy képtelenek lennének a rájuk bízott feladatokat elvégezni”. Ziegler szerint az Egyesült Államok mindig is számítot arra, hogy a saigoni hadsereg területeket veszíthet. Hozzáfűzte: a kormánycsapatok egyes területeken igen jó defenzív hadműveleteket folytattak.

Az MTI washingtoni jelentése szerint Friedheim hadügyi szóvivő bejelentette, hogy az Egyesült Államok területén levő bázisokról további vadászbombázó-kötelekeket irányítottak az Indokína térségébe, és újabb harckocsiszállítványokat küldtek a saigoni csapatok megsemmisítő fegyverzetének pótlására. Ezekkel együtt csaknem 800-

ra emelkedett az indokínai térségben bevezethető amerikai bombázók száma. A Tonkini-öbölben már 6 repülőgép-anyahajó tartózkodik. A haditengerészeti erőszempontítás arra utal, hogy az Egyesült Államok a VDK elleni „megtörtő hadműveletek opcióinak széles skáláját kívánja nyitva tartani”.

Ezek között emlegetik Hai-phong és Hanoi körzetének „minden eddiginél pusztítóbb bombázását”, Hai-phong kikötőjének elaknásítását, illetve blokádját. Hivatalosan csupán a nukleáris fegyverek alkalmazását és amerikai szárazföldi erők újbóli bevetését zárják ki, de — hivatalos sugalmazásra — egyre több szó esik „Észak-Vietnam hatáiban végrehajtandó kétélű partraszállási hadműveletek” lehetőségéről. Ezzel kapcsolatban Washingtonban sokan felvetik a kérdést, vajon milyen csapatokkal gondolja a Pen-

tagon végrehajtani „kétélű” hadműveleti terveit.

A háborús pszichózis fokozásával egyidejűleg újra felélesztették a szovjetellenes propagandát. A Pentagon ismét nagy nyomattékkal irányította rá a figyelmet a vietnami hazafias erők korszerű fegyverzetére. Különböző típusú harckocsik és más szovjet gyártmányú nehézfegyverek fényképeit osztották ki, amelyeket az amerikai tv-hálózatok híradásaikban mutattak be az amerikai nézőknek — mintegy a saigoni csapatok vereségeinek magyarázataként.

A Wall Street Journal úgy véli, hogy a párizsi tárgyalások újabb megszakításával és a katonai eszkalációra való elszántság hangsúlyozásával a Nixon-kormány nyomást próbál gyakorolni Hanoi-ra (és követve Moszkvára): tegyen új, az USA számára „elfogadható” tárgyalási javaslatokat.

Az MTI jól tájékozott washingtoni forrásokra hivatkozva jelenti, hogy Kissinger Párizsban találkozott Le Duc Thóval, és Washingtonba visszatérve még aznap beszámolt Nixon elnöknek bizalmas megbeszéléseiről. A Fehér Házhoz közelálló körök tudni vélik,

hogy a diplomáciai holtpontra ismét Thieu személyének „köszönhető”, mivel a vietnami hazafias erők csak az ő azonnali lemondása esetén lennének hajlandók politikai rendezésről tárgyalni, az amerikaiak viszont most is ragaszkodtak ahhoz, hogy Thieu maradjon a saigoni rezsim élén. Az Egyesült Államok ezek szerint Párizsban hajlandónak mutatkozott bizonyos kompromisszumra, de mert Thieu „elejtése” a vietnamizálás csődjének beismerése lenne, a kompromisszumkíséreltet kudarcra volt ítélve. A jól tájékozott washingtoni körök szerint Kissinger tárgyalásain szöbe került a tűzszünet problémája is, valamint „az összes külföldi csapat Dél-Vietnamból való kivonása”. Politikai megfigyelők tudatában vannak, hogy egyik fél számára sem Thieu személye a döntő kérdés, hanem az, amit megtestesít: az Egyesült Államok „vietnamizálási politikája”. Az AFP és a Reuter egyébként jelentette, hogy az amerikai kormány cáfolta azokat a washingtoni és párizsi értesüléseket, amelyek szerint az Egyesült Államok saigoni koalíciós kormány megalakítását javasolta volna.

A Btk-módosítás polgári jogi és munkajogi következményeiről

A jogszabályok összessége mint rendszer

A jogszabályok összessége, melyet másként jogrendszernek is nevezünk, nem tekinthető az állami akaratnyilvánítási aktusok pusztá halmazának, hanem egymással összefüggő, egymásra ható rendszernek. Nyilvánvaló, hogy abban az esetben, ha a jogrendszer egyik szabálysoportja, adott esetben a büntetőjog, lényeges átalakuláson megy keresztül, többé-kevésbé kihat a jogrendszer más ágazataira is. Ezúttal azt az összefüggést vizsgáljuk, amely a Btk. módosítása és ennek polgári jogi, illetőleg munkajogi következményei között mutatkozik. Azt kívánjuk szemléltetni, hogy a büntetőjogi jogértékelt, a Btk.-ba utköző magatartás a jogrendszer egyéb területein sem marad hátrányos jogkövetkezmény nélkül.

Tallózás a polgári jogi szabályokan

A Polgári Törvénykönyv értelmében a bűncselekménnyel okozott kárért való felelősség öt év után sem évül el mindaddig, amíg az a büntetést, amelyet megvalósít, el nem évült. (Megjegyezzük, hogy a kártérítési követelések általános elévülési ideje három év.) Arra a kérdésre, hogy az adott bűncselekmény üldözhetősége mennyi idő alatt évül el, a büntetőjog szabályai adnak feleletet.

A Btk. kiegészített 31. §-a szerint a háborús bűntettek, a béke és az emberiség elleni bűncselekmények nem évülnek el.

Eddig az önkiszolgáló bolti lopás 500 Ft-os értékhatáron alul általában szabálysértés volt, a KÖZÉRT tehát három évben belül peresíthette kártérítési igényét. Most az ilyen lopás bűncselekménynek minősül, s ezért öt évnél rövidebb idő alatt a károsult vagyoni igénye nem évülhet el. A Btk. módosításának érdekes öröklési jogi kihatásai vannak. A polgári jog szabályai szerint

az örökösök kitagadhatják az öröklésből azt a kötelező részre jogosultat, akit — idezzük a törvényt — „jogerősen öt évi, vagy azt meghaladó börtönbüntetésre ítélték”.

A jelenlegi büntetési rendszer ismeri az életfogytig tartó szabadságvesztést is, de ismeri a fegyház és a szigorított börtön intézményét is. Ebből következik, hogy a polgári jog idézett szabályát a jövőben a következő módon értelmezhetjük: kitagadásnak — többek között — az ötévi vagy azt meghaladó szabadságvesztés-büntetés, valamint életfogytiglani elítélés és halálbüntetés kiszabása esetén is helye van. (Ez utóbbi esetben természetesen akkor, ha az örökösök az elítéltet túléli, illetőleg a halálbüntetést kegyelemből szabadságvesztésre változtatják át.)

A módosított Btk. új rendelkezései közé tartozik az a szabály is, amely az állam felelősségét mondja ki vagyonelkobzás esetén.

Az államnak ez a felelőssége az elítélt olyan kötelezettségeinek az állam helyébe lép. Azt célozza, hogy az ítélet jogerőre emelkedésekor az elítélt vagyoni kötelezettségeinek teljesítése külső személyek jogos érdekeit ne veszélyeztesse.

Az államnak ez a felelőssége az elítélt olyan kötelezettségeiért áll fenn, amelyek jogszabályon, hatósági határozaton vagy visszterhes szerződésen alapszanak. (Pl. gyermek-tartás, nőtartás, vételár-hátralék stb.)

Helytelen volna azt gondolni, hogy az állam részéről való teljesítéssel az elítélt végleg

mentesül a fizetés alól. Az állam ugyanis a vagyonelkobzással sújtott személy helyett csupán előlegezi ennek tartását, de később a teljesített összeget visszakövetelheti az elítélttől. Ha az elítélt vagyonának egy részére, hányadára, vagy egyedileg meghatározott vagyonrészre terjed ki az elkövetés, az állam csak akkor köteles az elítélt helyett a teljesítést előlegezni,

Hogyan érinti a munkajogot a Btk-reform?

Büntetőjogunk átalakulása bizonyos mértékig a munkajog területén is módosulásokat eredményezett. Nézzük pl. a járművezetéstől való eltiltást, amely a mellékbüntetések körét új fogalommal bővítette. Hogyan alakul a járművezetéstől eltiltott gépjárművezető munkaviszonya? Önmagában a járművezetéstől való eltiltást kimondó jogerős ítélet a munkaviszonyt nem szünteti meg.

A munkáltató általában a vállalatban belüli áthelyezés, valamint a felmondás között választhat.

(Pl. olyan esetben, amikor a dolgozó a családban egyedül keres, és legalább négy személyt eltart, a vállalat köteles előbb megfelelő másik munkakört felajánlani.) A vállalat áthelyezési ajánlatát a dolgozó nem köteles elfogadni. Ilyenkor azonban a vállalat a bírósági ítéletre való hivatkozással felmondhatja a munkaviszonyt.

Bonyolultabb megítélésű az eset akkor, ha a dolgozó a járművezetéstől való eltiltás hatálya alatt áll, ugyanakkor a mellékbüntetésre tekintettel a vállalat már felmondott neki. Ilyenkor az a megoldás, hogy a felmondási időre a dolgozó köteles elfogadni az átmenetileg felajánlott munkakört, ha annak ellátása nem súlyosan méltánytalan.

Új jogintézmény büntetőjogunkban az előzetes mentesítés, vagyis az az eset, amikor a bíróság elítéli a vádlottat, de az ítéletben már büntetlen előéletének jelenti ki.

Ha az ilyen elítélt, mint munkavállaló, olyan munkakörre jelentkezik, amelyhez tisztázott erkölcsi bizonyítvány szükséges, az elítélés nem akadályozza felvételét, mert már rehabilitálódott.

A Btk-reform munkajogi következményei sorában említhetők azok az esetek, amikor valamely jogellenes magatartás nemcsak fegyelmi vétséget, hanem bűncselekményt is megvalósít. A fegyelmi vétségnek ez a kétfős minősítése mint súlyosbító körülmény esik latba a fegyelmi eljárás során. Ide tartozik az ittas kerékpározás és munkagép-vezetés, valamint a gazdasági vesztegetés.

A büntetőjog módosítása előtt is fegyelmi vétség volt pl., ha a vállalat kerékpáros küldönce itatosan rötta a város utcáit. Most azonban, mint bűncselekmény elkövetőjének, súlyosabban minősül a fegyelmi vétsége. A gazdasági vesztegetés körében eddig nem volt bűncselekmény, ha a gazdálkodó szervezet önálló intézkedésre jogosított alkalmazottja vagy tisztviselője kötelezettségének teljesítéséért előnyt kért vagy fogadott el. Az új rendelkezés szerint azonban ez a fegyelmi vétség már bűncselekmény,

Bűncselekmény elbírálása a munkahelyen

Büntetőjogunk korábbi szabályai is ismerték bizonyos körben a bűncselekmény munkahelyi, kizárólag fegyelmi úton való elbírálását a lehetőségét. A büntettes szempontjából a kétszeres felelős-

ségre vonás helyett egyszeri, munkajogi felelősségre vonást megengedő rendelkezések személyileg a dolgozókra és a szövetkezeti tagokra terjedtek ki, ha az elkövetett bűncselekmény csekély súlyú volt, ha az elkövető a kár megtérítését vállalta, és a büntetőjogi út megelőzésének kedvezményében három éven belül még nem részesült. 500 forint károsodás esetén a büntető feljelentés mellőzhető volt, s kártérítési nyilatkozatra sem volt szükség.

Az új szabályok bizonyos változásokat hoztak ezen a téren.

Ezelőtt az önkiszolgáló boltban elkövetett lopás nem zárta ki a pusztá fegyelmi felelősségre vonást, most kizárja; vagyis az elkövető mind büntetőjogi, mind fegyelmi felelős, vagy csak büntetőjogi felelős. Másik példa: a gépkocsik korábbi „jogtalan használata” ma lopás. A lopás esetében viszont számos minősítő körülmény zárja ki, hogy az enyhébb fegyelmi úton lehessen felelősségre vonni az elkövetőt.

(Pl. akkor, ha garázsból vitte el a tettes a gépkocsit.) Más téren viszont enyhültek a büntetőjogi felelősség feltételei. Ez a helyzet a gondatlan rongálás esetében, mivel a büntetőjogi marasztalhatóság egyik feltétele az, hogy a kár társadalmi tulajdonban keletkezzék, a másik feltétele pedig, hogy a kár jelentős legyen. Ebből következik, hogy kizárólag fegyelmi úton vonható felelősségre az, aki a társadalmi tulajdonban gondatlanul nem jelentős kárt okoz.

A büntető feljelentés mellőzésére és a bűncselekménynek fegyelmi jogkörben való elbírálására a korábbi szabályok szerint 500 Ft-os értékhatár alatt volt lehetőség. Az új rendelkezések szerint ez a lehetőség lényegében szélesebb, mert a jogszabály nem ad merev értékhatárt, és így nem szűkíti le a feljelentés mellőzésének az eseteit. Jelenleg tehát az a helyzet, hogy

a társadalmi vagyonban — általában — 2000 Ft alatti károkozás esetén, ha az ügy összes körülményei ezt indokolják, és minősítő körülmény nem áll fenn, a munkáltató eltekinthet a feljelentéstől, és dolgozóját fegyelmi úton vonhatja felelősségre.

A jogszabály korábbi következménye ma is érvényes: a feljelentés mellőzésének kedvezménye (az egyidejűleg megindítható fegyelmi eljárás mellett) csak azt illeti meg, aki ebben a kedvezményben három éven belül nem részesült.

Dr. G. L.

ITT A TAVASZ!

Víg madárcsicsergés, szín, tarkaság, szélborzolta forrás, sok-sok virág, s szálló bárányfelhő köszönti őt, ki zöldbe öltöztet erdőt, mezőt.

Majd gomolygó felleg napot takar, mennydörög... villámlík s a zivatar — pillanatilag tart csak s ha elvonul: zengőbb a madárdal, fény fényre hull.

Illat árja ömlik a légen át, ébredő természet hoz száz csodát: szerelem... csók... mámor jaj, de ravasz — kacag az arany nap s itt a tavasz!

Szentjóbí Gyula elítélt Bp.-i Fegyház és Szig. Börtön

„ERŐS JÁNOSOK”

JANUÁR ELSEJÉN SZABADULT VOLNA. Hogy mégsem mehetett haza, egyrészt ő az oka, de jelentős szerepe van ebben elítéltsársainak is. A fiatalok elítélt tárgyalagos, nem akarja szépitni a történeteket. Elismeri, hogy elsősorban ő felelős azért a verekedésért, amely miatt egy év hat hónapi szabadságvesztésre ítélte a bíróság. Ő ütötte le Gölleit Zoltánt, de társai provokálására.

Nézzük a történeteket részletesebben! A verekedést az váltotta ki, hogy Gölleit Zoltán jelentette a felügyeletnek, hogy a brigád néhány tagja az előző műszak termékeit elvitte, és úgy akarja elszámolni, mintha ők készítették volna.

Gölleit árulónak bélyegezték, és megverték.

Felzúgítottak, hogy én is üssem meg — mondotta Bíró Bertalan. — Nem akartam bántani, mert nem volt rá okom, nem haragudtam rá. Tisztában voltam azzal, ha kitudódik a dolog, fegyelmi büntetést kapok, és ez kizárja a harmad kedvezményt is. Gyávának, megalkuvónak neveztek. Ekkor arra kényszerítették az összevert fiút, hogy ő üssön meg engem. Megütött. Néhány perccel később a felügyelet észrevette arcomon a friss sűrűséget. Megkérdezték, mi történt. Azt válaszoltam, elestem. Ha akkor nem hazudok, és őszintén megmondom a felügyeletnek a történeteket, ma már szabad ember vagyok.

— Mi történt ezután? — Miután a felügyelet eltávozott, tovább piszkáltak. Végül már „nem bírtam cernával”, és leütöttem Gölleit. A fiú az ütés következtében olyan szerencsétlenül esett, hogy hat napig eszméletlenül állandóan volt, csak a gyors és gondos orvosi beavatkozás mentette meg az életét.

A BÍRÓSÁG SÜLYOS TETTÉRTÉKÉBEN BÜNTETÉBEN MARASZTALTA EL Bíró Bertalan fiatalok elítéltét. Mint beszélgetésünk elején mondotta, bűnösnek érzi magát, jogosnak tartja a bírói ítéletet, és sajnálja, hogy ilyen nehéz helyzetbe hozta elítéltsársát, akire nem is haragudott. Hogy szavai fedik a valósságot, azt bizonyítja az is, hogy fegyelmezett munkájá-

ért, jó magatartásáért az újabb ítélet jogerőre emelkedése óta kétszer részesült dícséretben, illetve jutalomban.

— A legdrágább kincset, a szabadságot dobtam el ismét. Soha nem bocsátom meg magamnak, hiszen a börtönben töltött időt nem lehet pótolni, helyettesíteni.

— Mit szölköztek szülei az újabb bűncselekményéhez?

— Szüeim becsületes emberek, soha nem kerültek a törvénnyel összeütközésbe. Megrendítette őket a hír, hogy nem mehetek haza. Legutóbb, amikor itt voltak beszélőn, apám azt mondotta, hogy kövessék el mindent annak érdekében, hogy bebizonyítsam: a történetek ellenére is képes vagyok arra, hogy változtassak helyzetemen.

MÉG NÉHÁNY SZOT A TÖRTÉNETEKHEZ. A fiataloknál az utóbbi időben tapasztalható bizonyos önkényesség. Egyes hangadó személyek megpróbálják terrorizálni a gyengébb fizikumúakat. Érvényesíteni szeretnék az úgynevezett ököljogot, de bármilyen alattomosan is hajtják végre tettüket, előbb-utóbb kiderül minden, és a felelősségre vonás nem marad el. A kö-

zösséget rombolók magatartásával, viselkedésükkel megnehezítik a többi elítélt életét, helyzetét, ők viszont a háttérben igyekeznek elbújni, gyáván meghunyászkodni. Jelszavuk ezek szerint: „A kibicnek semmi sem drága.” — Arulónak nevezi azokat, akik jogosan nem tűrik el kegyetlenkedésüket, agresszivitásukat. Az egyik elítélt találon jegyezte meg: „Sokkal nagyobb büntetés az elítéltsársakat elviselni, mint a szabadságvesztés-büntetés”.

SZERETNÉNK, HA A FIA-TALKORÚAK ELMONDANÁK VÉLEMÉNYÜKET a közösségi életet gátló körülményekről, ha megírnák elképzeléseiket a kivagyiságról, azokról, akik csupán fizikai erejükkel és nem a tanulásban, munkában való helytállásukkal igyekeznek kitűnni. Úgy gondoljuk, ez sokakat érintő kérdés, és érdemes vele foglalkozni a Heti Híradó hasábjain is. A cél az, hogy megkönnyítsük a szabadságvesztés-büntetés töltését, hogy kedvezőbb körülmények között tudjanak felkészülni a fiatalok a várva várt szabad életre.

— Zimm —

Gondolatok egy „öntudatos” lányról

Ha ennyit kibírtam, kibírom a többi is — rántotta meg vállát, amikor köztölték vele: nem kapja meg a harmadot. És ez az egy mondat nagyon jól jellemzi ennek a tizenhét éves lánynak az egész gondolkodását. Enyhén szólva macaks, nehezen kezelhető — ő úgy véli magáról, hogy büszke és öntudatos. Hat fegyelmi jele volt, hatszor került fegyelmi zárkába a legkülönbözőbb cselekményekért. Cselekedeteiben csak egy volt közös: a dühöt szembenállás, az „én majd megmutatom!”

— A felügyeleten és a zárkafelelősön kívül nem is mer senki mondani nekem semmit — dicsekedett. — Az egyik fegyelmi jelet verekedés miatt

kapta; megvan győződve arról, hogy önbecsülésén esett volna csorba, ha nem verekszik vélt igazáért. Úgy gondolta, hogy magatartásával sikerült kivívnia a többiek megbecsülését, tiszteletét. De milyen tisztelet az, amelyet ököllel vív ki magának valaki?

A szöke, rövidre vágott hajú lány, mielőtt büntetésvégrehajtási intézetbe került volna, szakközépiskolába járt. Módja volt fogalmat alkotni arról, hogy mi a közösség, mit jelent az, hogy társadalom, megérteni azt, hogy minden közösség védekezik azok ellen, akik rendjét támadják. És azt is, hogy tettéért mindenkinek vállalnia kell a felelősséget.

Lehet, hogy egy tizenhét éves lány — vagy nem minden tizenhét éves — fogja fel ezt? S ha meg is érti, mégis lázadzik, hiszen fiatal, még majdnem kamasz? Így esetleg magyarázhatna a dac, a túlzott önérzet. Az azonban még egy fiatalnál, egy majdnem-gyereknél sem érthető, hogy miért cselekszik saját érdeke ellen.

A szabadságvágy igen erős érzés. És a legerősebb — általában — éppen a fiataloknál. Talán ebben a lányban nem él ez a vágy? Nem szeretne minél előbb szabadulni? Valóban mindegy lenne számára, hogy néhány hónappal többet, vagy kevesebbet kell börtönben töltenie? — Szavai-ból az derül ki, hogy neki megérte: a kétes értékű tisztelet, melyet kivívott magának, hogy „nem is mer senki nekem mondani semmit” többet jelent, mint az, hogy — ha feltételeken is — szabadlára helyezik.

Ez a lány legtöbbet saját magának ártott, s ezzel tisztában kell lennie. Ezért nem hiszek szavainak. Azt sem hiszem el, hogy az a néhány hónap, nem nagy idő számára. De ezt nem mondja, nem is mondhatja — dacból, és azért, mert elveszthetné „vagány” híret. Azt a „tiszteletet”, melyet ököllel vívott ki magának társai között...

A felvetett néhány gondolat közé még egy kíváncsított: mi lesz vele szabadlása után? Ha a munkahelyén, vagy az iskolában is ilyen „önérzetes” lesz, hamar szembekerül társaival, felettesével. Vagy belátja, hogy a társadalomban, csak annak rendjébe beilleszkedve lehet élni, belátja, mielőtt a társadalom — jogos védekezéssel — újra elkülönítene?

—K—

B. J.

Őszinte szándék

„A Magyar Népköztársaság nevében...”

A két fiatalok vádlott, Surányi János és Benigi Lajos először emeli tekintetét a bíróra. Néhány perc múlva azonban ismét magukba roskadva hallgatják az ítélet indoklását.

— A két fiatalok vádlott már állt a bíróság előtt. Ez a tény mindkettőjük helyzetét súlyosbítja a jelen bűncselekményénél...

Benigi Lajos akkor két év hat hónapot kapott.

Surányi János szabadságvesztés-büntetését háromévi próbaidőre felfüggesztette a bíróság.

Kiderült azonban, hogy a KÖZÉRT-bolt feltörésénél együtt voltak, és most mind a két vádlott kapott az eddigiekre „valamicske” pluszt. Ez egyben azt is jelenti: Surányinak le kell vetnie a divatos „medvebundát”, és magára kell öltenie a cimborájához hasonló formaruhát.

Sikerült szót váltanunk a két fiatalokkal. Első kérdésünk így hangzott:

— Mit vittek el a KÖZÉRT-boltból?

— Különböző élelmiszereket, húsfeleséget, meg háromezer forintot. Ennyit találtunk a kasszában. Ha több lett volna, azt is elvisszük.

— Ezt a KÖZÉRT-boltot később is meglátogatták...

— A második betörési kísérletet nem sikerült megvalósítanunk. — Mintha egyformán bántódnának, amikor Benigi ezt mondja. — Tetten ért benünket a rendőrség.

— Őszintén mondom, nehéz a helyzetem. Azt hittem, min-

Mentségeket keresnek

Ha a visszaesés okait kutatjuk a visszaesők között, ahány embert megkérdezzük, annyiféle magyarázatot hallunk. Egy kisebb réteg, „erősen köti az ebet a karóhoz”, bűneit tagadva, saját felelősségét el nem ismerve hibáztat mindenkit sorsáért, csak önmagát nem.

A Kalányos József-félék — ha a visszaesés szóba kerül — még a fenyegetődzéstől sem riadnak vissza, hogy majd bepanaszolják a bíróságot, mert most is és mindig ártatlanul ítélték el őket. Persze, ha a vádiratot nézzük, amelynek alapján a szabadságvesztés-büntetést kapták, egyszerűen lejjebb száll a hangjuk.

Vannak szép számmal olyanok is, akik elismerik, hogy bennük volt, s van a hiba.

Fodor István elítélt például azt mondja:

— Utolsó bűncselekményem elkövetésekor kimondottan felelőtlen voltam. Tudtam, hogy nem szabad, mégis meg tettem, elkövettem a bűncselekményt. A következményekkel is tisztában voltam... Nagy tanulság volt ez szá-

momra. Harmincöt éves koromig rendőrt csak az utcán láttam. A testvéreim ma sem tudják, hogy mi a szabadságvesztés-büntetés, a börtön, a fegyház... Nekem sem volt erre szükségem. Van kis házam, földcsékem, mindenem meglenne...

Kesereg könnyelműségén, s ígéri, hogy soha többé.

Tóth András többszörös visszaeső elítélt a Váci Fegyházban önmagának adja fel a kérdést:

— Miért is? ... Az akarat nagyon gyenge nálunk — válaszol mások nevében is. — Szabadulás után nem tudjuk, mit kezdjünk magunkkal. Kisziktunk...

— Miért?

— Szép álmokkal szabadul az ember. Azt várja, hogy a család majd sajnálkozva fogadja, kényezteti. Aztán, ha figyelmeztetik, hogy kötelesség is van, ha a család nem úgy fogadta, ahogy szabadulása előtt elképzelte, máris kezdődik a visszaesés.

— Csak azt ne mondja,

hogy bent, a szabadságvesztés-büntetés ideje alatt nem figyelmeztették a kötelességre.

— Ezt nem mondom... De ha munkát vállal is a szabaduló, azt hiszi, mivel bent jól dolgozott, majd kint nyomban kiemelkedő kategóriába sorolják. S mert alaphérral kell általában kezdeni, ez elkedvetleníti. Nehezen viseli el, letörök... Meg a hátsó gondolat is ott motoszkál benne: „Míg bent voltam, sok mindent elmulasztottam, most ki kell élnem magam”. Én is voltam így, és visszakerültem. Nem is egyszer... Van, akit kint felkarolnak, meg tudna állni, de nem értékeli a neki nyújtott segítséget, és egy

kis banánhéjon elcsúszik.

— Hogy érti ezt a kis banánhéjat?

— A kis banánhéj az, hogy valaki kicsit megcsúszik. Erre megijed, elmegy hazulról, szökik, bujkál, és közben súlyos bűncselekményekbe keveredik... Fél, mert ide visszajönni nem leányálom. Ennek ellenére jönnek a súlyosabb bűncselekmények. Az ilyen ember később veri a fejét a falba, hogy ő nem akarta. Nem a megbotlásért, az elcsúszásért, hanem a többi súlyosabb bűntetésért.

— Ha így tudják, miért csinálják?

— Az ilyen ember nem latolgat, amikor bünt követ el. A rendőrségi fogdán kezd először gondolkodni. Sokan ott sem azzal a következtetéssel, hogy nem lett volna szabad, hanem inkább azt latolgatják, hogy kellett volna csinálni, hogy ne jöjjenek rá. A többszörös visszaesők, a „hazajáró lelkek” óvodás fejjel gondolkodnak. Nem a jó társaságot, hanem az ivócimborákat keresik kint.

— Ön mikor kezdte?

— Még általános iskolás koromban, a szülői fenytés elől bújtam el, s nevettem, hogy nem találnak rám. Aztán jött a fiatalkorúak intézete, s azóta már háromszor voltam bent. A nevelő úr gyakran rátapint a fájó pontra, amikor mondja, hogy a családjukban mindenki vitte valamire, csak én nem. Ez a fájó pont... Nem sikerült a házasságom sem. Pedig egy asszony sokat tud javítani, ha jó. Persze, rontani is éppen annyit, ha nem jó.

— Ha tovább folytatnánk a beszélgetést, még kiderülne, hogy tulajdonképpen ön ártatlan.

— Azt nem mondom... De a szabadságvesztés-büntetést nehéz lehúzni. A csökönység is sajnos, sok elítélben megvan. „Mit magyaráznak nekem?” — kérdezik. Ha nevelési műsor van a börtönrádióban, megjegyzik: „Mondjátok, mondjátok csak, az a dolgozó”. Mintha nem is nekik szólna. Kevesebben vannak azok, akik odafigyelnek és

levonják a hasznos következtetéseket.

Hallunk még véleményeket, hogy „Ha az elején jobban odavág a bíróság”, meg hogy „Aki bent volt, az vagány, mert mer”. Persze, ki-ki maga szenvedni cselekedeteinek a következményeit. És nagyon keveses azoknak a családjai, akik fiatal korukban, kezdetben valamiféle dicsőségnek vélik a bűncselekményeikért megérdemelt büntetést.

A mentesgérés, az okoskodás semmit nem old meg. Arra kell vigyázni, hogy a szó ne csak szó legyen, hanem komoly megfontolással, előrelátással, küzdelemmel a csábítások ellen az ígéretek valóra váljanak.

Sz. G.

A Heti Híradó XVI. évfolyam, 17. számában megjelent keresztretvény helyes megjelölése: A szomszéd tétjét már hallhatjuk, de még nem láthatjuk. Könyvtárat nyertek: Nagy György elítélt, Balassagyarmat; Hajdú Sándor elítélt, Vác; Marosi Géza elítélt, Székesfehérvár; Hosszú Rudolf elítélt, Kalocsa; Bazsó József elítélt, Tököl.

JÓ MUNKÁSOK LESZNEK

A kategóriaváltás miatt Szombathelyen a konfekcióüzemben dolgozók nagy része kicsérélődött. A fegyház fokozott elítélteket elszállították. Ezután csak szigorított börtönre ítélték dolgozni itt.

— Az átszervezés befejeződött — mondotta az üzem vezetője. — A szalagban dolgozók túlnyomó többsége új, olyanok, akik korábban más munkaterületen tevékenykedtek. Részükre külön tanuló-műszakot létesítettünk.

Most ismerkednek a gépekkel, az alapműveletekkel.

— Mi az első tapasztalata az újonnan jöttekről?

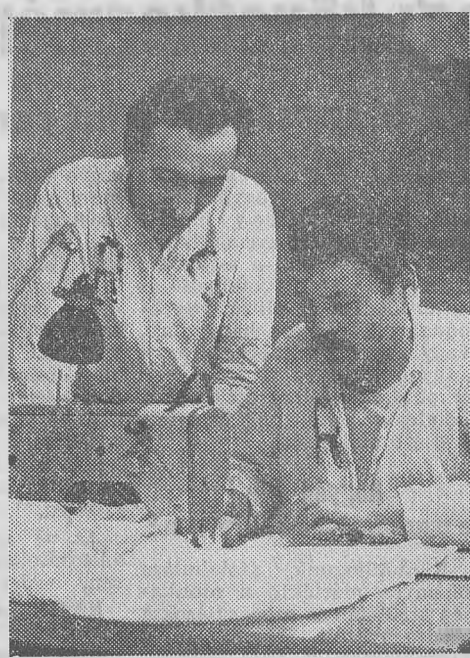
— Jó benyomást keltettek. Igyekvők, szorgalmasak. Mindent elkövetnek, hogy minél előbb a termelő szalagra kerüljenek. A legfontosabb az, hogy kedvvel dolgozzanak. Ez azzal is magyarázható, hogy többségük enyhébb fokozatba sorolás miatt került hozzánk. Így több kedvezményben részesülhetnek, mint korábban.

Gergye László két hónapja került visszaminősítés alapján Sopronkőhidáról Szombathelyre. Másfél évig géplakatosként dolgozott a szövődében.

— Hogyan szokta meg az új munkaterületet?

— Eleinte kissé szokatlan volt, de fokozta ambícióját az, hogy itt több kedvezményben részesülhetek, mint Sopronkőhidán. Két-három nap alatt tanultam meg egy-egy műveletet. Amikor valamennyi fázist megismertem, átkerültem a termelő szalagba. Nem ördögös mesterség a varrás, figyelem és szorgalom kell hozzá, hogy az ember megtanulja.

— A tanuló időszakban senki nem várja el, hogy olyan termelési eredményeket érjenek el, mint a nagy gyakorlattal rendelkező dolgozók — vette át a szót az üzemvezető. — A döntő az, hogy az összes műveleteket alaposan megismerjék és el-

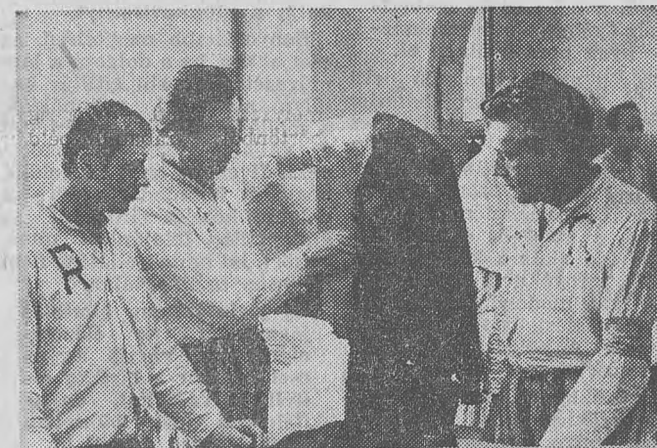

Varga József szalagvezető szabadulása napjaitól mindent elkövetett, hogy az újonnan jöttek megismerjék a varrást

sajátítsák, hiszen e nélkül a szalagban termelőmunkát nem lehet végezni. Minden elítélt saját érdeke, hogy jó eredményt érjen el, hiszen ennek megfelelő a bérezés is. A kategóriaváltás miatt leváltott fegyház fokozatúak részéről elhangzottak olyan kijelentések, hogy nem érdemes dolgozni, mert a hideg vizre valót sem lehet megkérteni.

— Valóban lehetett ilyen hangokat hallani, de ezeket olyan személyek terjesztették, akik korábban hanyagul dolgoztak, többször voltak fenyítve munkamegtagadásért.

— Zimm —

A régi és az új szalagvezető a minőséget ellenőrzi

SZÉGYEN

Poros kisváros a Dunántúlon. Főterén kéttornyú templom magasodik a kékre, sárgára meszelt alacsony házak fölé. A mellékutcák gödreiben gyom burjánzik, esténként gyér lámpafényben botorkálnak a késői hazatérők.

Az egyik zsidókereskedő, tölgycsapus házból élt Erzsébet idős szüleivel. A kapu melletti falon orgonabokor hajlott ki az utcára, a kertben virágok sorakoztak. Mindenütt, a házban is, rend, tisztaság. A székek támláján csipketerítő, az ablakon patyolatfehér függöny, a padló fényesítve, csillogó vitrinek.

Erzsébet itt nőtt fel ebben a kimért, nyugodt környezetben. Vérévé vált a rendszert. Amit elkezdett, azt pontosan be is fejezte. Elvégezte a gimnáziumot, aztán dolgozni ment, keresete nagy részét odaadta anyjának. Amit megtartott, öltözködésre költötte. Erzsébet nem volt csinos lány. Szőke haja inkább fakónak látszott, kék szeme a vastag íveg alatt szürkének. A fiúk nem fordultak utána az utcán. Ez nagyon fájt neki. Gyermekkora óta nevelték a szépre, meg tudta hát különbözteni emberben is a szépet és a semmitmon-

Valamikor én is közéjük tartoztam — mondotta Kiss János elítélt. — Többször megtagadtam a munkát, persze, hogy a keresetem is alacsony volt, de amióta magatartásomon változtattam, és rendszeresen dolgozom, több a pénzem. Elégedett vagyok. Így többet tudok kiétezésre fordítani, és jobban tudom segíteni idős édesanyjamat is.

Kiss János elítélt legutóbb 170 százalékot teljesített.

Varga József eredeti foglalkozása férfi- és női szabó, ezért amikor két esztendővel ezelőtt Szombathelyre került, rövidesen átvette a szalag irányítását.

Vajon hogyan vélekedik ő, a jó szakember az újonnan jöttekről?

— Többségük fiatal, és még nem szokták meg az új környezetet, az új munkaterületet. Tapasztalatom alapján az a meggyőződésem, hogy minden adottsággal rendelkeznek ahhoz, hogy jó munkásokká váljanak. Természetesen ehhez idő kell, de néhányan már a termelő szalagban is bizonyították, hogy bizonyos idő után az előírt minőséget és mennyiséget el fogják érni.

Varga József elítélt sokat foglalkozott az új gépekkel, mindent elkövetett, hogy megismerjék és megszeressék ezt a munkakört. Mire ezek a sorok megjelennek, már „átadta a stafétabotot” az új szalagvezetőnek, Gergye Lászlónak. Ugyanis Varga József szabadult.

A szombathelyiek kiváló termékeikről voltak ismertek. A Heti Híradóban mindig az elismerés hangján írtunk munkájukról, termékeikről.

— Zimm —

nisztrátor, elhatározta, hogy jelentkezni a jogra. Levelező tagozaton több helyen tanulhatott volna, de ő Pestet választotta. Ide adta be a kérelmet, és mivel a felvételi vizsgán megfelelt, fel is vették az esti tagozatra.

Erzsébet rövidesen felköltözött Pestre albérlőnek. Mint fény a lepkét, úgy vonzotta a főváros a lányt. Nem volt egyszerű dolog szüleit megnyugtatni, de végül is sikerült. Rendszeresen írta haza a hosszú leveleket, hogy új munkahelyén, egy könyvtárban milyen kellemes a munka, hogy milyen sokat kell tanulni az egyetemen, hogy küldjenek egy kis pénzt, mert sokba kerülnek a tankönyvek. Arról nem írt, hogy a munka és az egyetem mellett — amit úgy-ahogy végzett — végre elérhette azt, amibe szülővárosában éppen hogy csak belekóstolt, nevezetesen a könnyű szórakozásokkal teli, bódító életmódot. Erzsébetnek most már nem kellett titkolnia, hogy ivott, ha esténként hazatért szűk szobájába, és a kemény székre dobta cigarettafüsttel átitatott ruháját. Nem kellett sietnie, hogy hamar hazaérjen, hiszen senki sem kérte tőle számon, hol volt. A szórakozáshoz azonban pénz kell, a jó és divatos ruhákhoz még több pénz, és Erzsébet egyiket sem tagadta meg magától. Sokszor gondolt arra, amikor tükre előtt felrakta szemhéjára a

SIKERÜLJÖN BIZONYÍTANI

MÉG FESZÍTETTE AZ INDULAT, még forrt benne a keserűség, amikor a nevelői szobában találkoztunk. Hol indulatosan, hol alig hallhatóan válaszolgatott. Eleinte inkább csak tömondatokban, később megállítani is nehéz volt, úgy ömlött belőle a szó.

— Mást is bántana, ha négy évet kapott volna — indokolta a huszonhét esztendő Nagy Ferenc kissé furcsa magatartását. — Annak is megvan az oka, hogy nem sikerült megnyugodnom. Ma volt a másodikfokú tárgyalás, az előbb jöttem vissza a bíróságról, s hogy kimondták a négy évet, már készpénznek vehetem, hogy ennyi is marad. Megkaptam a végrehajtási fokozatot is: szigorított börtön. Ugy gondolom, ennyi bőven elég ahhoz, hogy az ember neked keseredjék. Nem számítottam ennyire. Még szerencse, hogy negyedet kaphatok.

— Általában azt mondják az elítéltek, amikor elhangzik a jogerős ítélet: végre, most már megnyugodhatok. Legalább tudom, hogy meddig kell bent maradnom. Altféleg addig nehezebb, amíg bizonytalanságban él az ember. Maga szerint mi igaz ebből?

— Érdekes a kérdés. Kicsit gondolkoznom kell... Ha őszinte akarok lenni, igaz van annak az elítélteknek, aki azt mondja, hogy az ítélethirdetés bizonyos megnyugvást eredményez. Olyan szempontból, hogy tudom, meddig kell börtönben lennem, engem is megnyugtató. Beletörődni azonban nagyon nehéz. Lehet, hogy később ez is bekövetkezik. De most még nagyon frissek a tárgyalási élmények. Maga elé képzelt az ember négy nehéz esztendőt... tetszenek érteni. S olyankor kényszerülök erre, amikor még fiatal vagyok, amikor talán a legszebb éveimet élhetném kint. Több mint egy éve vagyok benn, már ez is iszonyúan soknak tűnik. De mennyi van még hátra! Nős ember vagyok. A feleségem is fiatal. Remélem, végig megértő lesz.

— Magatartásából ítélve nehéz elhinni, hogy az ítélet valami megnyugvást hozott volna.

— Hogy indulatosabb vagyok, hogy el-elkap valami... ennek más oka van. Amolyan lázongásféle ez, de kizárólag magam ellen. Nem értem, és nem tudom megmagyarázni magamnak sem, hogy a most elkövetett bűncselekményekre miért volt szükség. Hogyan lehettem ennyire naiv, illetve meg-

gondolatlan! Egyszer, mint fiatalok, már kaptam ítéletet, tudom tehát, hogy milyen következményei lesznek annak, amit csinálok. És mégis, hittem, hogy sikerül átjutnom a határon, és biztam abban, hogy a zsarolás jó eredménnyel zárul.

NÉHÁNY PERCCSEL KÉSŐBB az imént elhangzott „vallomást” is kétségbe kellett vonnunk. Nem várt fordulat következett be a beszélgetésben:

— Lázadok az egész világ ellen — jelentette ki határozottan Nagy Ferenc.

— Megmagyarázná ezt részletesebben is?

— Néha úgy érzem, nem kizárólag én vagyok a hibás. De hogy ki más még, azt nem tudom. Miért nem volt valaki, aki időben figyelmeztet: vigyázz, rossz vágyakra tértél. En már érzem, hogy süllyedő hajón vagyok, megállni azonban nem volt erőm.

— Eléget szerint a saját gyengeségéért másokat hibáztat?

— Elnézést kérek a felelőtlen csapongásért.

— Elég sok időt töltött már bent. Ahogy a kartonját nézzük, nem a „legszerecsesebben”. Hány fenytése volt eddig?

— Három, ha jól emlékszem.

— Egyik-másik nem is a legenyhébb fenytetés volt. Ahhoz, hogy valaki tíz nap szigorítottat kapjon, súlyos fegyelmi vétséget kellett elkövetnie.

— Másokon igyekeztem segíteni.

— Szabályellenesen.

— Igen. Így volt.

— Szó volt arról, hogy a négy évből három is lehet, végtére a bíróság nem zárta ki a negyed feltételes lehetőségéből...

— Ez azt jelenti, máris sok a fegyelmi fenytésem?

— Körülbelül. De nincs minden veszve. Sok még a hátra lévő idő.

— En is ezt mondogatom magamban. Még inkább szem előtt szeretném ezt tartani a jövőben. Talán nem vagyok elveszett ember. Értek annyi erőt és szorgalmat magamban most is, hogy a történetek jó munkámmal és magatartásommal feledtetni tudom.

A BESZÉLGETÉS VÉGÉN

azt javasoltuk Nagy Ferencnek: ne folytassuk ezt a beszélgetést, majd később visszatérünk erre a napra. Majd meglátjuk, hogy képes lesz-e arra, amit ígért. Akkor találkozunk ismét, amikor majd bizonyított.

—ko—

Mi lesz azután?

Milyen lesz a visszatérés a szabad életbe? Hogyan fogadnak? Alkalmaznak-e az üzemen, vagy különböző kifogásokra hivatkozva elutasítanak?

Számtalan kérdésre keresnek választ a szabadságvesztésre ítélték. A hozzátartozókkal való kapcsolat során biztatást, erőt kapnak, de még így is bizonyos fokú bizonytalanság jellemzi őket szabadulásukat illetően.

Alkalmaztuk

A közelmúltban az egyik faipari ktsz-t kerestük fel. A személyzeti vezetővel beszélgettünk a szabadságvesztés büntetésből szabadultak munkába állásáról, a beilleszkedésről.

Ezerháromszáz emberrel dolgozunk, ezek között több olyan személy van, aki korábban büntetve volt. Van olyan, aki mindössze néhány hónapot töltött börtönben, de van olyan is, akit igen súlyos bűncselekményekért tizenöt évtől kezdve ítélték. Nálunk évek óta az az elv, az a gyakorlat, hogy nem utasítunk el egyetlen jelentkezőt sem azért, mert büntetve volt... Néhány évvel ezelőtt felvettünk egy lakatost. Nagyon szorgalmasan dolgozott, szerényen viselkedett, mindenkihez kedves, udvarias volt. Bármilyen munkával meg lehetett bízni, kiválóan elvégezte. A közelmúltban ment nyugdíjba a tmk művezetője. Úgy gondoltuk, helyére alkalmasabb személyt nem is találhatunk. Elhatároztuk, hogy ebbe a fontos beosztásba őt nevezzük ki. A művezetői beosztás erkölcsi bizonyítványhoz kötött. Amikor megkaptuk, csodálkozva olvastuk, hogy többszörösen büntetett előéletű. Sajnos, ezek után nem tudtuk a művezetői beosztásban megtartani, visszament korábbi munkakörébe. Azóta is a ktsz egyik legjobb, legmegbízhatóbb dolgozója.

A szabadultak nagy része megállja a helyét

Megtudjuk-e a dolgozók, hogy valaki börtönben volt?

Mi ezt soha nem közöljük, csupán hivatalosan a művezetőjét tájékoztatjuk. Dolgozóink közül azonban sokan korábbról is ismerik egymást, így előbb-utóbb kiderül. Tapasztalatunk viszont az, hogy ha ki is derült, nem közösi-

zöld festéket, hogy mi lenne, ha így látnák régi osztálytársai, ismerősei —, hogy irigykednének legújabb divat szerinti velúrznoknyájára, bronzvörös parókájára láttán. Talán meg sem ismernék ezt a megváltozott külsejű, nagyvilági nőt. Néha az is eszébe jutott, ha szülei látnák így, az borzasztó lenne. Ezt a gondolatot azonban hamar elhessegette.

Fizetéséből egyre nehezebben tudta fedezni kiadásait. Bármennyire divatos ruhákat hordott is, ez kevés volt ahhoz, hogy igényeinek megfelelő partnert találjon, ezért gyakran előfordult, hogy az elfogyasztott vacsorát a férfi helyett ő fizette ki, hogy pénzt adott kölcsön, ajándékokat vett. Miből? Erzsébet ösztöneinek, vágyainak nem tudott gátat szabni ebben az időben, szenvedélyévé vált a kölcsönözés, könnyelmű életmód, a „vagyok én is olyan, mint ti” látszat mindenáron való fenntartása. Ez a vágy erősebb volt benne, mint józan belátása, mérlegelő képessége. Így történt, hogy Erzsébet a rábizott könyvtári pénzhez nyúlt. Először csak keveset vett el, aztán újra és újra, és mindig többet sikerült szereznie. Hamarosan leleplezték, másfél év börtönbüntetésre ítélték.

A büntetést megérdemeltnek tartotta, csak egy dolog nem hagyta nyugton: szüleinek ezt a szégyent nem szabad megtudniuk. Tulajdon-

tik ki ezért társukat. Eddig ilyen panasszal, kilépési vagy munkahely-változtatási kérelemmel nem kerestek fel. Mi azon a véleményen vagyunk, hogy bűnükért megbűnhődtek, ha itt rendesen, becsületesen dolgoznak, segíteni kell őket, nem pedig kitaszítani, hiszen azzal a társadalomnak is ártanak.

— Milyen formában történik a jelentkezés?

— Legtöbbször még a büntetésvégrehajtási intézetből írnak levelet, de vannak olyanok is, akik szabadulásuk után személyesen jelentkeznek. Januárban például a Budapesti Fegyház és Szigorított Börtönből írt Suba György. Válaszunkban közöltük, hogy alkalmaztuk. Február elején meg is jelent, s azóta itt dolgozik a ktsz-nél.

Suba György súlyos bűncselekményért tizenöt évet töltött a börtönben. Hosszú ideig a Budapesti Faipari Vállalatnál dolgozott. Letartóztatása előtt iskolai tanuló volt. A szabadságvesztés ideje alatt tanulta meg az asztalos mesterséget, amelyet most folytat.

— Mi a véleményük Suba György munkájáról?

— Látszik a munkáján, hogy hosszú ideig dolgozott asztalosipari üzemben. Viszonylag hamar elsajátította a helyi szokásokat is, elégedettek vagyunk vele. Ha nem is szakmunkás, de jó betanított munkás színvonalon dolgozik.

— Mennyi a keresete?

— Kettőezerkettszáz forint körül keres havonta.

— Ilyen hosszú szabadságvesztés után, hogyan sikerült beilleszkednie az új munkatársak közé?

— Tizenöt év nagyon sok. Neheztette helyzetét az is, hogy ez az első polgári munkahelye, de megkönnyítette beilleszkedését, hogy testvére is nálunk dolgozik, aki sokban segíti.

— Persze, akad ellenkező példa is — folytatta a személyzeti vezető. — Az egyik börtönből szabadult például ittasan akart dolgozni. A művezetője megakadályozta ebben. Erre kést rántott és le akarta szúrni. Természetesen azonnal értesítettük a rendőrséget és fegyelmileg elbocsátottuk.

— Ha legközelebb jelentkezne, visszavennék?

— Nem! A munkások a törvényt követik, nem dolgoznak vele. Mi nem hálát várunk a szabadulótól, hanem becsületes munkát, viselkedést...

— Zimm —

képpen már csak akkor gondolt rájuk igazán, amikor késő volt — levelei addig is pontosan mentek, de a szavak üresen kongtak a papírlapokon, hazugságokat közvetítettek, az igazságról mélyen hallgattak. Mielőtt bevonult a börtönbe, ismét levelet írt: beteg lettem, kórházba vittek. A kapcsolatot volt kollégáival vette fel, ők látogatták, és vitték a hírt szüleinek: Erzsébet már jobban van, szépen gyógyul, de még bent kell maradnia. Szerencséje volt, mert apja éppen abban az időben betegeskedett, és anyja nem merte egyedül hagyni. Így ment ez majd fél évig, amikor a szülők úgy látták, komolyabb baja lehet a lánynak, hogy még mindig kórházban fekszik. Elmentek a megadott címre, a vasgyáraról híres város kórházában keresték Erzsébetet. Onnan a rendőrségre irányították őket, ahol megtudták, lányuk börtönben van.

Ott ültek a nevelő szobájában, és sírtak. Az öregember borostás állán apró rángások futottak végig, kezfejét szeméhez dörgölte. Nem akarták elhinni, ami történt. Hirtelen szakadt rájuk ez a csapás, öreg szívük alig bírta el. Megtört és csöndes volt Erzsébet is, sokáig ült némán. Nézte szüleit, és érezte, valami nagyon fontosat veszített el, a legértékesebbet eddigi életéből. Ki akarta mondani, hogy még megpróbálja, hogy ő tulaj-

donképpen nem olyan, hogy ő még mindig az, akinek szülei tudták —, de összeszorult torkából nem jött ki hang.

Igen, az igazság mindig kiderül, nem bújhatunk el előle sohasem. Az ügyész kiderítette a bűncselekményben az igazságot. Erzsébet vajon kereste-e az igazságot, az igazi okot önmagában? Előbb vagy utóbb a lelkiismeret megszólal, és akkor hiába a szép ruha, a könnyű élet. Nyugodtan, boldogan csak becsületes módon lehet élni. A boldogság bentünk van — az emberi értékek csiszolásával, emberi tartalmunk magvassá tételével, lelki egyensúlyunk megteremtésével kibonthatjuk, boldoggá tehetjük magunkat. Nem pótolja az emberi tisztaság, becsületesség, emelt fővel járás érzését a csillogás, szórakozás, a külső divatossá festése. Hiába piros az alma, ha belül nem egészséges.

Erzsébet érezte, hogy kibebizonyosított érzése elhatalmasodik rajta, nem vette észre, hogy fogékony értelme, tiszta érzelmei külsejének hiányosságait sokszorosán pótolják. Agresszív lett, önmagát is becsapva belefelejtkezett a könnyelmű szórakozásba. Ez az út egyenesen vezetett a bűnbe, a börtönbe.

Bent Erzsébet lemosta szemhéjáról a festéket. Milyen egyszerű lenne, ha ugyanilyen könnyen tisztára lehetne mosni a lelkiismeretét is!

A zárkafelelős

A HAJDÚ-BIHAR MEGYEI B.V. INTÉZET EGYIK LEGJOBB ZÁRKÁJA AZ, amelynek Erdős János Zsigmond a zárkafelelőse. A zárkában tizenhárman vannak, Erdős elítélt három hónapja tölti be köztük ezt a fontos tisztséget. Ha említjük, mennyi jót hallottunk róluk, szerényen hárítja el az elismerést:

— Csak a kötelességünket igyekszünk a tőlünk telhető módon teljesíteni. Szabályokhoz, parancsnokhoz vagyunk kötvé, ezeket be kell tartanunk, végre kell hajtánunk, akkor nem lehet baj.

— Más zárkákban előfordulnak problémák. Van, ahol egyesek dicsekedni szeretnek elkövetett bűncselekményeikkel.

— Problémák itt is vannak. Itt is előfordul minden, ami letartóztatott között előfordulhat, de nem engedjük elfajulni a dolgot. Ha beszéd közben helytelen területhez tévednek, idejében leintem őket. Szigorúan kötött napirend szerint élünk, a szabad foglalkozások idején beszélgetünk arról, ki merre szándékozik menni szabadulása után.

— Ön például hova megy?

— Még nem tudom. Szállításmunkát dolgoztam, szépen is kerestem. Vissza is vennék oda, de az orvos eltiltott a poros munkától. Így, őszintén szólva, még nem döntöttem. Talán termelőszövetkezetben, szabad levegőn lenne jó. Csak a négy gyermekemre legyen elég a keresetem.

A ZÁRKÁBAN ELŐFORDULÓ FEGYELMI VÉTSÉGEKRE TERELŐDÖTT A BESZÉLGETÉS. Erdős elítélt örömmel említette, hogy az ő zárkájában még nem volt különösebb baj a renddel és a fegyellemmel. Ha megbomlik valahol a rend, a zárkaközösséggel együtt igyekszik a hibát megszüntetni.

— Ha valaki érzékenyebb természetű; nem feszítjük az idegeit, inkább segítünk neki az indulatait levezetni.

— Hallhatnánk ilyen példát?

— Akik ítélet előtt állnak, néha megpróbálják ugratni egymást. Badi Ferenc elítélt például abban reménykedik — van vagy tucatnyi betörés a rovásán —, hogy két és fél évvel megússza. „Inkább öt-hat év lesz az” — mondja a másik. De idejében felfigyeltünk az ilyen hangokra, s nyomban közbeléptünk.

— A gyötrelmet nem érte meg az első eset. Már utaltam rá, hogy ennek az első alkalomnak milyen szomorú előzményei voltak: többszöri szökés, a szülők már szegültek is a rendőrségre menni. Összeveszések harag, néha-néha végletes indulatok. Utána nagy csönd következett: a fiú a fiatalok közötti intézetbe került. A első időkben leveleiből és a beszélőkön tanúsított magatartásából bizonyos megszeppenés tapasztaltak. Magukban erősen kívánták, hogy változzék meg a fiú. És valóban, a börtönben töltött időszak arra engedett következtetni, hogy a gyerekek nagy megrázkodtatás volt a bekerülés.

Később a gyerekekben valamennyire oldódott ez a félszégesség, és már mosolygós is tudott önmagán és helyzetén, de a börtöntől még mindig ráncos lett a homloka.

SZABADULÁS UTÁN mintha vihar előtti csönd telepedett volna a családra. A fiú nem nagyon igyekezett tanulni, sem pedig dolgozni. Lézengett, mintha várna valamit, mintha valaminek az érkezésére, bekövetkezésére számítana. A szülők bizonytalanok voltak, figyelmeztetni sem merték. Nem akarták, hogy ez a passzív állapot valamiféle helytelen aktivitássá változzék. Tény, hogy félték fiúk minden cselekedetétől. Rosszat sejtettek. Az előző esztendőnek nem úgy teltek el, hogy bizni lehetett volna a fiúkban.

Egyszer aztán, mint derült égből a villámcsapás, úgy következett be a szomorú tény: eltűnt hazulról a fiú. És ezzel újra kezdődött az izgalmak, a szorongások, a szegénynek egy újabb fejezete, amelynek rövidesen megint rendőri eljárás vetett véget.

Az elkeseredett apával abban az időszokban beszéltem, amikor már biztosan tudta, hogy fiát, most már mint felnőttné korút, két és fél esztendő szabadságvesztésre ítélte a bíróság ugyancsak

— Cs—y

Erdős zárkájában nem fordulhat elő a család gyalázkodása, a távoli feleség megbántása. Inkább az a téma, hogy egy embernek, aki szereti a családját, kell, hogy legyen bizalma az otthoniak iránt. Nem egymás nyugtalanítása, hanem a megnyugtatósa a cél.

ELSŐ FOKÚ ÍTÉLETE TÖBBEKNEK VAN MÁR. Maga a zárkafelelős is másodfokú tárgyalásra vár.

— A tárgyalás eredménye, az ítélet nem szabad, hogy negatívan hasson a zárka közösségére. Ami a kötelességünk, azt itt bent is maradéktalanul kell teljesíteni.

— Kopogott már ki?

— Még nem. Ha jó a zárka légköre, bármilyen probléma adódik, nem kell azonnal kikopogni, meg kell próbálni rendet teremteni. A lényeg, hogy az ember ne paktáljon össze a behizelgőkkel, se a nagyszájúaknak ne adja be a derekát. Néhány egyenes ember minden zárkában akad. Ha a zárkafelelős ezekre támaszkodik, nyert ügye van. Akár be sem kell avatkozni, ha két-három renitenskedő zavarja a rendet, a becsületesek nyomában figyelmeztetik. Aki megfedkezett magáról, legtöbbször hallgat a jó szóra. Nekem esetleg csak annyit kell mondanom: Elő ne forduljon többet.

— Nem vitatkoznak?

— Ahol a szabályokat ismerik, ott nincs helye a vitának. A mi zárkánkban pedig jól ismerik.

A beszélgetés végén örömmel nyugtáztuk: nem hiába mondták a körletörök, hogy Erdős János Zsigmond elítélt zárkafelelőssel érdemes beszélni. Valóban. Érdemes volt.

— r. sz. —

A tréfából baj is lehet

Nyilván jelentős eseményként könyvelték el Baracsán azt az esetet, és abban a közösségben, ahol az egyik elítéltnak tréfából eldugták a cukoriát, amikor mákos tészta volt ebédre. Az eset jelentősége nem abban van, hogy milyen egyszerű tréfa volt ez, inkább arra emlékezik mindenki, hogy milyen botrány lehetett volna belőle.

— Miért? — kérdezheti magában valaki. — Ártatlan tréfa volt az egész. Miért lett volna botrány belőle? Ilven tréfán háborogni butaság. Ezzel nem akar valaki rosszat. Miért ez a nagy hübő?

A tréfa szenvedő alanyáról nem tudjuk, hogyan vélekedik az esetről ma, de azt megtudtuk, hogy első felindulásában bizony odavágta a földhöz a mákos tésztát. És mi történt? Ha belép a felügyelet? Bizony, meg kell megvárni, mi történt a zárkában. És milyen magyarázatot tudnak adni? Természetesen azt, ami történt. Nem valószínű, hogy a felügyelet ezt a magyarázatot következmény nélkül elfogadja. De ezenkívül az ilyen eset erősen befolyásolhatja az elítéltek egymás közötti kapcsolatát. Aki megpróbálja kicsinyíteni az ügyet, nem jó nyomon jár. Nemcsak arról az oldalról kell nézni az esetet, hogy mi történik, ha

éppen belép a felügyelet egyik tagja, hanem arra is figyelni kell, amit a közösség egyik tagja szinte akaratlanul kimondott: Meg se mertük mondani neki akkor, hogy ki tette, mert annyira fel volt indulva. Azt kiabálta: Nem számít a harmadom, agyonvágom, aki eldugta a cukrot. — És ez a harmad az ő esetében legalább egy évet jelent.

A dolog tréfának indult, s hogy nem lett botrány belőle, csak annak köszönhető, hogy a felügyelet tagjai közül senki nem volt ott, továbbá, hogy a zárkafőnök mérsékli hatással voltak a felháborodott emberre. Az ilyen megmondatlan tréfából súlyos balesetek, további bűncselekmények származtak már. Ilyen jellegű tréfákat a szabad életben sem lehet büntetlenül elkövetni, a bv-intézetekben pedig az ilyen eseteknek a fegyelmi büntetésen túl, mindenki tudja, hogy milyen következményei is lehetnek.

Meg kell szólalni egy józanabb hangnak egy-egy ilyen „vice” elkövetése előtt, hogy ne csinálj bajt lehet belőle. Egy jó közösség nem ad támogatást a viccelődőknek, inkább lezszereli, mert a feszült idegállapot következményeképpen valóban olyan dolgok következhetnek be, amelyekre az se számít, aki viccnek szánta az egészet.

S. Gy.

„Leírtam az életemből...”

EGY ELKESEREDETT APÁVAL BESZÉLGETTEM A MINAP. Tudtam arról, hogy fiával már kamaszkora óta van. Kezdetben takargatni próbálták a gyermek botlásait. A szomszédok és az ismerősök előtt szepítették a dolgot. Úgy tettek, ahogy a szerencsétlen sorsú szülők tenni szoktak, ha „messze esik az alma a fájától”. Ez a lélekörli állapot hosszú évekig tartott. A gyerek egyik iskolából a másikba került. Az otthoni lopásokért csak korholást és rábeszélést kapott. Később ragadtatta el magát egy-egy pofonra az elkeseredett apa. Ennek sem lett túl sok eredménye. A fiú kapta magát, és nem ment haza néhány napig. A szülők jelentették a rendőrségen a gyerek eltűnését, reszkette a fiúért, lelkiismeretfurdalástól gyötörve, rossz szájjal, felemás érzésként szágvalva. Az apa titkon még arra is gondolt, hogy az ő magatartása idézte elő a gyerek szökését. A szégyent tetézte, hogy a rendőrségen is alaposan kikérdézték őket, mintha őket is felelőssé tennék a gyerek tette miatt. — Ami igaz, igaz: nem tudtak szabadulni attól a gyöttről kérdéstől, hol rontották el a dolgot.

A nehéz évek azt bizonyították, hogy a növekvő fiú — sajnos — elég „önálló” azokban a cselekményekben, amelyeknek előbb-utóbb rendőri eljárással kell befejeződnie. A szülők az utolsó pillanatig reménykedtek, hogy mindez csak lázalom, és egyszer vége szakad.

A GYÖTRELME NEM ÉRT VÉGET, de a fiú felelőtlensége tizenhét éves korában igen. Betöréses lopásért vád alá helyezte a rendőrség. A szülők még most sem akartak hinni a tényeknek. Az anya úgy sírt, mintha ez előzmény nélkül, váratlanul következett volna be. Az apa összeráncolt homlokai sétált a kapitányság folyosóján. Töprengött, tűnődött.

Ez volt az első eset. Már utaltam rá, hogy ennek az első alkalomnak milyen szomorú előzményei voltak: többszöri szökés, a szülők már szegültek is a rendőrségre menni. Összeveszések harag, néha-néha végletes indulatok. Utána nagy csönd következett: a fiú a fiatalok közötti intézetbe került. A első időkben leveleiből és a beszélőkön tanúsított magatartásából bizonyos megszeppenés tapasztaltak. Magukban erősen kívánták, hogy változzék meg a fiú. És valóban, a börtönben töltött időszak arra engedett következtetni, hogy a gyerekek nagy megrázkodtatás volt a bekerülés.

Később a gyerekekben valamennyire oldódott ez a félszégesség, és már mosolygós is tudott önmagán és helyzetén, de a börtöntől még mindig ráncos lett a homloka.

SZABADULÁS UTÁN mintha vihar előtti csönd telepedett volna a családra. A fiú nem nagyon igyekezett tanulni, sem pedig dolgozni. Lézengett, mintha várna valamit, mintha valaminek az érkezésére, bekövetkezésére számítana. A szülők bizonytalanok voltak, figyelmeztetni sem merték. Nem akarták, hogy ez a passzív állapot valamiféle helytelen aktivitássá változzék. Tény, hogy félték fiúk minden cselekedetétől. Rosszat sejtettek. Az előző esztendőnek nem úgy teltek el, hogy bizni lehetett volna a fiúkban.

Egyszer aztán, mint derült égből a villámcsapás, úgy következett be a szomorú tény: eltűnt hazulról a fiú. És ezzel újra kezdődött az izgalmak, a szorongások, a szegénynek egy újabb fejezete, amelynek rövidesen megint rendőri eljárás vetett véget.

Az elkeseredett apával abban az időszokban beszéltem, amikor már biztosan tudta, hogy fiát, most már mint felnőttné korút, két és fél esztendő szabadságvesztésre ítélte a bíróság ugyancsak

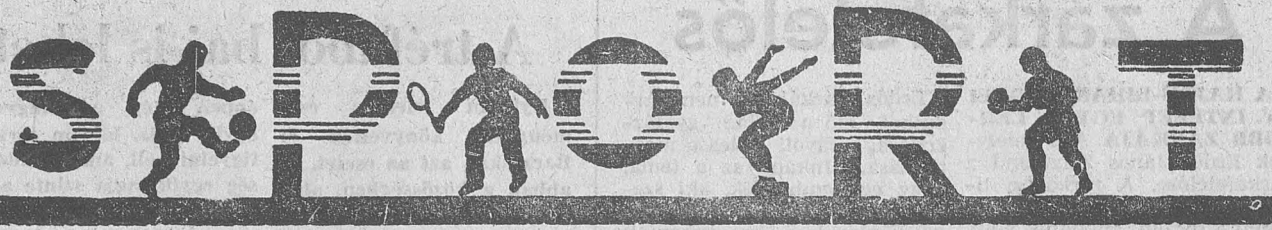
betöréses lopás miatt. Ez a napokban volt. Az apa gyötrelme, szomorúsága mérhetetlen. Csak annyit mondott, csak azt ismételte: „Leírtam az életemből, már nem vagyok érte felelős, már nagykorú”.

AZ ELSŐ PILLANATBAN MEGHÖKKENTEM: Mi az, hogy leírja az életéből? Ez nyilván azt jelenti, hogy nem akar többet tudomást venni róla. Úgy telcint a fiára, mintha nem is lenne. Ez egy gondolatsort indított meg bennem. — Ez az elintézési mód az első pillanatban eredményesnek és célravezetőnek látszik. De megvalósítható-e egyáltalán? Úgy éreztem, hogy sem objektíve, sem szubjektíve nem valószínű, hogy — Miért nem? Tudniillik a gyerek, ha szabadul, hová fog menni? Oda, ahol be van jelentve: a szülői házba. És a szülők, nemcsak azért mert érzelmeik ezt diktálják, hanem azért is, mert ez állampolgári kötelességük, segítenek rajta. Ezt a segítséget nem tagadhatják meg, ha sok évet tölt börtönben, akkor sem.

Es ekkor felháborodtam. Itt van egy fiatal ember, aki eddigi élete során csak felelőtlenkedett, de mindig mellette álltak a szülei, és a társadalom. Nem lenne jobb egyszer magára hagyni, egyszer kivülről tekinteni, hiszen ő helyezte magát a társadalom kívül?

Ezt nem mondtam el az elkeseredett apának. Neki néhány vigasztaló szón kívül többet nem mondtam. A többi, úgy hiszem, az elítélteknek nyilvánvaló. Nyilvánvaló a fiúnak is, aki a büntetést tölti. Szeretném megkérdezni tőle is másoktól: nem kellene-e egy kicsit több felelősségérzettel élni, cserébe azért a gondoskodásért, melyet sokan már annyiszor tapasztaltak, hiszen egy embert nem lehet csak úgy „leírni az életéből”, hiába is mondta ezt az elkeseredett apa.

S. Gy.

A XXV. LABDARÚGÓ UEFA-TORNA

Európa fiataljainak erőpróbája Spanyolországban

Május 13. és 22. között Spanyolországban kerül sor a XXV. jubiláris UEFA-tornára. A második világháború után az angolok javaslatára valósult meg Európa ifjúsági labdarúgókának évenkénti seregszemléje. A torna a fiatal tehetségek labdarúgók élvonalba kerülését szolgálja.

Az idei UEFA-tornára Európa harminc országa nevezte válogatottját. A selejtezők után állva maradt 16 csapat (köztük Magyarország) négy csoportban küzd a négyes döntőbe kerülésért, majd az európai ifjúsági labdarúgás év végi végső rangsorolásért.

Az idei UEFA-tornára Európa harminc országa nevezte válogatottját. A selejtezők után állva maradt 16 csapat (köztük Magyarország) négy csoportban küzd a négyes döntőbe kerülésért, majd az európai ifjúsági labdarúgás év végi végső rangsorolásért.

A torna műsora

A selejtezők lebonyolítása után állva maradt 16 csapatot négy csoportba osztották:

A-csoport: Franciaország, Lengyelország, Hollandia, Norvégia; B-csoport: Magyarország, Skócia, Szovjetunió, NSZK; C-csoport: Anglia, Belgium, Írország, Jugoszlávia; D-csoport: Spanyolország, Olaszország, Románia, Málta.

Magyarország Valenciában játssza mérkőzéseit: május 13-án Skócia, 15-én a Szovjetunió és 17-én az NSZK ellen.

Május 20-án az A és a C, valamint a B és a D csoport győztesei mérkőznek a döntőbe jutásért. Május 22-én Barcelonában kerül sor a két győztes és a két vesztes összecsapására, a torna legjobbjának csapatának rangsorolására.

A magyarok szereplése

Legjobb ifjúsági labdarúgóink 1953-ban kapcsolódtak a küzdelem sorozatba, mindjárt sikerrel. A Belgiumban megrendezett tornán veretlenül, 12:0-as gólaránnyal lettek az elsők. Ezt a bravúrt 1960-ban Ausztriában megismételték 1955-ben és 1956-ban csoportelsőként végeztek, míg 1969-ben Bulgáriában bronzérmesek lettek.

Számos fiatal labdarúgónk karrierje indult el az UEFA-tornákon. A belgiumi játékokon túnt fel a már visszavonult, hetvenszeres válogatott

Két sárga lap - egy eltiltás

Az MLSZ elnöksége ülésén foglalkozott az idényközbeni edzőváltások kérdésével. Helyteleníti az edzőváltásokat, s ezek ügyében vizsgálót rendelt el. A vizsgálatok befejezése után javaslatot tesz a probléma rendezésére. Határozat született, hogy a kiesésben érdekelt csapatok mérkőzéseire a legjobb játékosokat küldjék, ezenkívül valamennyi ilyen találkozóra több ellenőrt is küldhetnek. Új gyakorlatot vezetnek be a sárga kártyával figyelmeztetett játékosok ügyében: egy évadon belül két sárga lap automatikusan eltiltást jelent egy bajnoki, vagy MNK-mérkőzéstől. Emellett május 14-től az MLSZ nyilvántartást vezet a kiállított játékosokról.

Elkészítette az elnökség a játékvezetők jelölését a müncheni olimpiára: első helyen Emsberger Gyulát, a másodikokon Palotai Károlyt jelölték.

KOSÁRLABDA: A hollandiai olimpiai selejtező döntőjében Franciaország csapata 83:79-re győzött a lengyel együttes ellen.

USZAS: Az Európai Liga a svédországi Borasban megállapította az 1973. évi úszóesemények színhelyét és időpontját. Európa Kupa augusztus 18-án és 19-én, Hollandiában (férfi) és az NDK-ban (női). Mű- és toronyugró EK júliusban Leningrában. Ifjúsági úszó EB augusztusban Leedsben, ifjúsági vízilabda EK augusztusban Duisburgban.

TORNA: Békési Iona győzött a Hollandia-Magyarország országok közötti női válogatott viadalon az egyéni versenyben. Csapatban: Magyarország-Hollandia 265,70:355,60. - Hamburgban a Szovjetunió-NSZK mérkőzésen a szovjet együttes győzött 558,6:547,2 arányban. Egyéniben Andrianov az első, Voronyin és Mikáljan előtt.

Három sportvezetőt és négy versenyzőt mindennemű sporttevékenységtől örökre eltiltott a japán Karate Szövetség, mivel a legutóbbi párizsi világbajnokságon a gyenge bíráskodás miatt a versenyzők és a vezetők visszaléptek a további küzdelmekről.

ÜKÖLVIVAS: Székesfehérvár alapításának 1000. évfordulója alkalmából rendezett nemzetközi junior tornán a román versenyzők szerepeltek a legjobban: négy első helyet szereztek.

Egy évig nem szerepelhet Olaszországban Billy Higgins. Az olasz szövetség azért döntött így, mert az amerikai teniszese, miután kévsé érkezett a nemzetközi bajnokságra a Corotta elleni mérkőzésére, s ezt a mérkőzésvezető szóvá tette, tettelességre vetemedett a bíráló szemben.

KERÉKPÁR: A Berlin-Prága-Varsó békéversenyen a harmadik szakaszon, a Berlin-Magdeburg közötti, 163 km-es távon ismét Milde (NDK) győzött. A magyarok közül Takács és Buzi volt a legjobb, 17., illetve 18. helyezéssel. Az összetett egyéniben Takács, csapatban a magyar válogatott továbbra is tartja harmadik helyét.

Két-három héten belül megszüleik javaslatunkat a versenyzők olimpiai kiküldetéséről - mondta Gallow Rezső, az úszószövetség főtitkára. - Bár június 15-ig lenne időnk, de úgy gondoljuk, hogy nyugodtabban készíthetnek a versenyzők, ha tudják, hogy indulnak Münchenben.

Sokkal többet vártunk!

Magyarország-Málta 3:0 (1:0)

A Megyeri úti pályán a következő összeállításban kezdődött a két ország második találkozója:

Magyarország: Géczy - Vepi, Páncsics, Vidáts, Juhász P. - Juhász I., Szűcs - Szőke, Bene, Dunai II., Zámbo.

Málta: Mizzi - Spiteri, Scerri, Pace - Briffa, Cini - Arpa, Dormanin, Cocks, Schembri, Vassallo.

Sok helyzet - egy gól

Nappali fényben kezdődött a találkozó, de az előre törő Vidáts kétszer is mellé fejtelt, majd Dunai II. tévesztett célt. A 12. percben Zámbo bombáját a jobb felső sarokból öklözte ki Mizzi, és ekkor már nyomasztó volt a magyar csapat fölénye. Csatáraink távolról is kapura löttek, de egyelőre eredménytelenül. Negyedóra múltán kigyúltak a lámpák, azonban Bene lövése így sem találta meg a kapuba vezető utat.

Támadtunk, de a kezdeti idegességet még nem vetkőzték le a játékosok, s így sok volt a kapkodás, a pontatlanság.

A 30. percben Dunai II. combhúzódas miatt lejtött, Kocsis állt be a helyére. Szinte egykapura játszott a magyar csapat, de a szorosan tömörülő málta védelem mellett nem tudott igazi gólhelyzetet kidolgozni. A 35. percben aztán megtört a jég: jobb oldali támadás végén a felszabadító fejest Kocsis a 16-os vonalon jobbal kapásból, laposan vágta a meglepett kapus mellett a hálóba. megszületett az első magyar gól. Továbbra is támadtunk, de sok volt a felesleges adogatás, a késedelem, és így újabb gól az első 45 percen már nem született.

Kemény játék

Szünet után magyar fölény folytatódott a játék. Egyik csapat sem változtatott, s az eredmény is változatlan maradt sokáig. A málta védők fejletlen és lábballal is gyorsabbak voltak, a mieink pedig nagyon sokat hibáztak. A 9. percben Vidáts kitűnő helyzetben vette el a labdát, s miközben összecsapott a kapussal, megsérült. Bálint jött be a helyére, s ezzel a változással az eredmény is módosult.

Az állandó magyar nyomás

A Vasas kardcsapata nyerte az Európa Kupát

Nagyszerű magyar sikernek tapsolhatott a Sportszarnok közönsége: a Vasas kardcsapata ragyogó vívással, veretlenül nyerte a Bajnokságok Európa-kupáját, s a Pécsra nélkül felálló Honvéd lett a második - ugyancsak legyőzve az olimpiai és világbajnok versenyzőkkel felálló CSZKA Moszkva együttesét. A harmas körmérkőzéses döntőig mindhárom együttes biztosan jutott el. Ott először a két magyar csapat lépett pástra egymás ellen; a Vasas nyert 11:5 arányban. Utána a Honvéd-CSZKA-mérkőzés következett. Kezdetben úgy tűnt, hogy a szovjet együttest nem lehet megállítani: 4:2-re vezetett. A Honvéd azonban elszántan, nagy akarással és - a kitűnő Bakonyi vezérletével - remekül is vívott, egyenlített, s többé ki sem adta kezéből a vezetést: 9:7-re nyert. Győzelmek: Bakonyi 4, Kocsis és Fröhlich 2-2, Walter 1, illetve Szigyak 3, Nazlimov és Vinokurov 2-2, Rakita 0. Ezután következett a Vasas-CSZKA összecsapás. A piros-kék

a 17. percben mehozta a második magyar gólt: a málta védelem szabálytalanul szerezte, Zámbo állt a szabadrúgnak, de lövés helyett Bene elé gurított, az újpesti közepesatár az elmozdult sorfallal mellettel védhetetlenül vágta a labdát a hálóba. 2:0 Magyarország javára.

A kétgólos vezetéssel azonban még nem fogyott el a magyar csapat puskapora. Teljes erővel, talán kicsit több erővel, mint ésszel támadott, s miután nem használta ki eléggé a két szélsőt, csak a 35. percben szerezte meg harmadik gólját. Juhász Péter és Juhász István összjátéka után a ferencvárosi fedezet betört a védők közé, és megtalálta a kapus és a kapufa közötti kis rést, amelyen át a labda a hálóba jutott. 3:0 a javunkra!

Csak az akarás dicsérhető

Nagy erővel, lankadatlanul támadtunk tovább, de Mizzi kitűnő érzékkel mentett mindent. A 41. percben Kocsis éles, lapos lövése szállt veszélyesen a kapura, de egy málta láb közbenyúlt, s a labda szögletre ment. Nem sikerült! A tömör védői falat pedig csak távoli, váratlan lövésekkel lehetett bevenni.

A mérkőzés utolsó negyedójában már a szabálytalanság eszközeit is igénybe vették a vendégek, hogy elkerüljék a nagyobb arányú vereséget. S ez végül sikerült is! Bécsben 4 góllal Budapest 3 góllal „úszta” meg a világbajnoki selejtezőt, ami számukra felétlenül sikert jelent.

A magyar csapat győzelmegy pillanatig sem volt kétség, de a mutatott játék nem elégtett ki. Tudtuk, hogy milyen felfogással állunk majd szemben, mégsem sikerült megtalálni a megfelelő eredményes eszközt. Így végeredményben meg kell elégednünk a háromgólos győzelemmel, amely azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

Egyénileg Páncsics, Juhász Péter és Kocsis játéka emlékedett az átlag fölé, míg a málta együttesben legfeljebb Mizzi és a töretlen küzdőszellemet lehet dicsérni. Mindent összegyűjtve: sokkal többet vártunk a válogatottaktól, de még mindig adósok maradtunk! Az a feloldódás és magaratálalás, amit reméltünk - elmaradt!

Nem mennek Münchenbe

Befejezödtek a csoportmérkőzések a hollandiai olimpiai selejtező kosárlabda-tornán. A négy csoportból az első két-két helyezett került az amsterdami döntőbe.

A továbbjutásra számító magyar válogatott - egy vereséggel és egy győzelemmel a háta mögött - Spanyolország együttese ellen lépett pályára, s ez a találkozó döntött, melyik csapat szerzi meg a csoportban a továbbjutást jelentő második helyet. A magyar csapat már az első félidőben 26 pontos hátrányba került, s végül 96:87-re kikapott.

Az A-csoport végeredménye:

Table with 4 columns: Rank, Country, Points, Goals, Assists. 1. Lengyelország 3 3 0 235:212 6, 2. Spanyolország 3 2 1 278:218 5, 3. Magyarország 3 1 2 216:232 4, 4. Anglia 3 0 3 195:262 3

A másik három csoportból Olaszország, Franciaország, Bulgária, Svédország, Csehszlovákia és Hollandia került a nyolcas döntőbe.

Alekszejev: öt világcsúcs

Tallimban befejeződött a szovjet súlyemelő-bajnokság. Vaszilij Alekszejev, a világ legerősebb embere folytatta a rekordsorozatot, összesen öt világcsúcsot javított.

Először saját nyomásvilágrecordját emelte 235,5 kilóról 236,5 kilóra, ezután lökésben 235,5 kilós csúcát kétszer is túlszárnyalta, előbb 236, majd 237,5 kilóra. Összetettben előbb 642,5-re, majd 645-re változtatta eddigi 640 kg-os eredményét és 25 kilóval előzte meg Baticsevet.

Újabb vizsga

Még frissek az érmeik, alig néhány napja ért véget az egyéni bajnokság, de máris itt van az újabb nagy verseny: a Bp. Honvéd nagy nemzetközi viadalt rendez, amelyre hat ország mintegy 80 ökölvívója hivatalos.

Teljes csapatot indít a Szovjetunió, 6-6 versenyzővel szerepel a háromnapos túrán az NDK, Lengyelország, Románia és az NSZK. A magyarok közül indul a teljes olimpiai keret, a magyar, a Budapest- és a Vidék-bajnokok és érmesek, összesen 45 versenyző. Gedő György, Kajdi János és a szovjet Tregubov személyében három kétszeres Európa-bajnok is lesz a mezőnyben.

Fischer is igent mondott

Végleg lezárult a Szpasszkij - Fischer sakkvilágbajnoki kihívásos döntő színhelye és időpontja körüli vita.

Dr. Max Euwe, a Nemzetközi Sakk Szövetség elnöke bejelentette, hogy a mérkőzést teljes egészében Reykjavíkban bonyolítja le, s az első játszámra július 2-án kerül sor.

Dr. Euwe szombat estig adott haladékokat az érdekelteknek, hogy beleegyezésüket közöljék. Borisz Szpasszkij azonnal igent mondott, s pénteken este a FIDE titkarságára megérkezett Fischer válasza is, Paul Marchall, Fischer képviselője táviratban közölte, hogy az amerikai nagymester - aki az elmúlt hetekben állandóan különböző kifogásokkal élt - bejelentette: elfogadja dr. Euwe döntését, hajlandó a teljes mérkőzést Reykjavíkban játszani, minden feltételnek aláveti magát, beleértve a díjazást is.

A kérdés így nyugvópontra jutott, július 2-án Reykjavíkban megkezdődhet a találkozó. A 125 000 dollár díjból a győztes 78 125, a vesztes 46 875 dollárt kap.

RÖPLABDA: Pozsonyban a nemzetközi tornán a magyar válogatott 3:1 arányú vereséget szenvedett Bulgária csapatától.

Ferm, a mexikói olimpiai bajnok, az angol Fox, a szovjet Onyiscsenko és még 43 neves külföldi versenyző indul a Budapesti sorra kerülő öttusaviadalon. Hét nemzet szövetsége bejelentette, hogy akárcsak a magyarok, olimpiai minősítőknek tartja a versenyt, amelyen a külföldiek ellenfele a Csepel (Balczó, Borlay, Vilányi, Maracszkó), a Bp. Honvéd (Bakó, Kaiser, Móczár, Plank) és az U. Dózsa (Kelemen, Horváth, Pethő) együttese lesz.

MODELLEZÉS: A romániai Slanic-Prahován rendezett nemzetközi zartéri repülőmodellverseny szép magyar sikerrel zárult: a Réz, Buzádi, Egri összedalítású együttes az első helyen végzett Csehszlovákia és Románia előtt. Az egyéni versenyben Öcsödi Zoltán győzött. Réz negyedik, Buzádi a hatodik.

NB I. B

Table with 2 columns: Team, Points. Dorog-Békéscsaba 2:2, Várpalota-MÁV DAC 2:1, Szoln. MTE-Zalaeg. TE 2:3, Pécsi Bányász-Ózd 3:1, SZEOL-Debr. VSC 3:0, Volán SC-Ganz-MÁVAG 1:2, Pénzügyőr-Bp. Spartacus 2:2, Dunaujváros-Kecskemét 2:2, Oroslány-Szállitók 3:1

Table with 2 columns: Rank, Team, Points. 1. SZEOL 27 16 7 4 56:31 39, 2. ZTE 27 16 6 5 51:22 38, 3. MÁV DAC 27 12 11 4 47:27 35, 4. Dunaujváros 27 11 11 5 33:21 33, 5. DVSC 27 13 7 3 31:22 33, 6. Bp. Spartac. 27 9 13 5 35:31 31, 7. Békéscsaba 27 9 12 6 36:31 30, 8. Dorog 27 9 11 7 30:26 29, 9. Kecskemét 27 8 9 10 47:45 26, 10. Oroslány 27 8 9 10 41:40 25, 11. Várpalota 27 7 11 9 24:33 25, 12. Volán SC 27 7 10 10 35:41 24, 13. SZMTE 27 7 9 11 33:39 23, 14. G.-MÁVAG 27 7 7 13 24:33 21, 15. Pénzügyőr 27 5 11 11 24:38 21, 16. Szállitók 27 6 7 14 28:47 19, 17. Ózd 27 6 6 15 23:46 18, 18. Pécsi B. 27 5 6 16 25:50 16

NB II.

Északi csoport

Table with 2 columns: Team, Points. V. Ikarus-Miskolci VSC 1:1, Nyíregyh.-Kazincbarcika 0:0, Rakamaz-Nagybátony 0:1, Leninváros-Gyöngyös 0:0, KKFSE-Sátoraljaújhely 1:0, Salg. KSE-Váci Híradás 3:3, Kisterenye-Esztergom 1:1, V. Izzó-BVSC 0:3

Table with 2 columns: Rank, Team, Points. 1. MVSC 23 15 6 2 41:16 36, 2. Nagybátony 23 11 8 4 37:18 30, 3. BVSC 23 12 5 8 49:34 28, 4. Kazincb. 23 10 8 5 37:27 28, 5. Leninváros 23 9 9 5 28:25 27, 6. KKFSE 23 8 9 6 25:20 25, 7. Izzó 23 8 8 7 29:29 24, 8. Nyíregyháza 23 8 6 9 18:17 22, 9. S.-újhely 23 6 9 8 24:24 21, 10. Vác 23 5 11 7 24:28 21, 11. Esztergom 23 7 6 10 32:44 20, 12. Kisterenye 23 5 8 10 28:37 18, 13. Salg. KSE 23 3 12 8 26:39 18, 14. Gyöngyös 23 6 5 12 23:34 17, 15. Ikarus 23 5 7 11 24:37 17, 16. Rakamaz 23 5 6 12 34:50 16

Keleti csoport

Table with 2 columns: Team, Points. Bp. Építők-BKV Előre 0:4, V. Láng-Bp. Postás 3:0, KISTEXT-Szoln. MÁV. 4:1, Debr. EAC-Szegedi VSE 1:3, MGM Debr.-Szegedi D. 1:0, Gyula-Cegléd 6:1, Szarvas-Kiskunhalas 2:1, Budafok-Jászberény 0:1

Table with 2 columns: Rank, Team, Points. 1. BKV Előre 23 12 8 3 32:14 32, 2. Budafok 23 11 8 4 39:19 30, 3. Kiskunh. 23 12 5 6 28:22 29, 4. KISTEXT 23 12 4 7 35:24 28, 5. Gyula 23 9 7 7 39:34 25, 6. Cegléd 23 9 6 8 37:34 24, 7. Szegedi D. 23 8 8 7 23:20 24, 8. SZVSE 23 10 3 10 30:22 23, 9. DEAC 23 8 6 9 29:26 22, 10. Láng 23 6 10 7 30:28 22, 11. MGM Debr. 23 8 3 12 23:37 19, 12. Bp. Postás 23 7 5 11 23:42 19, 13. Sz. MÁV 23 5 8 10 33:36 18, 14. Bp. Építők 23 5 8 10 21:27 18, 15. Jászberény 23 7 4 12 22:29 18, 16. Szarvas 23 6 5 12 18:38 17

Nyugati csoport

Table with 2 columns: Team, Points. Pécsi VSK-Ajka 1:2, KOMÉP-Füzfő 0:0, Bauxitb.-Almásfüzitő 1:3, Olajbányász-Pápa 2:0, Eötv. MÁV-Győri D. 4:2, Zalaeg. D.-Szekszárd 2:0, Pécsi Ercb.-Savaria 2:0, Bakony V.-Táncsics SE 5:3

Table with 2 columns: Rank, Team, Points. 1. Szekszárd 23 15 5 3 37:13 35, 2. Füzfő 23 12 7 4 35:18 31, 3. Győri D. 23 12 3 8 35:29 27, 4. Pécsi Ercb. 23 11 4 8 28:19 26, 5. Pápa 23 10 6 7 34:28 26, 6. Bakony V. 23 9 6 8 28:26 24, 7. Savaria 23 9 5 9 30:33 23, 8. Zalaeg. D. 23 8 7 8 31:41 23, 9. Olajbányász 23 8 4 10 27:35 22, 10. Bauxitb. 23 8 5 10 36:31 21, 11. PVSK 23 9 3 11 31:28 21, 12. KOMÉP 23 8 5 10 21:26 21, 13. Ajka 23 6 7 10 18:31 19, 14. Táncsics SE 23 7 4 12 32:35 18, 15. Szfv. MÁV 23 6 4 13 28:38 16, 16. Almásfüzitő 23 7 1 15 19:39 15

A Szovjetunió-NDK válogatott úszóviadalt második napján Roland Matthes, az NDK olimpiai bajnoka a 100 m-es hátúszásban 56,6 mp-es idővel győzött, és 1 tizeddel javította meg az általa tartott világcúcsot.

MOTOR: Miskolcon 5000 néző előtt rendezték a salakpályás bajnokság első fordulóját. A győzelmet Szőke (Papp J. SE) szerezte meg.

Tapsuro Usuki, a Japán Röplabda Szövetség elnöke bejelentette, hogy Tokió és Peru a nemzetközi szövetség legközelebbi kongresszusán javasolják a Kínai Népköztársaság felvételét. Véleménye szerint a nemzetközi szövetség vezetői kedvezően fogadják az előterjesztést, valamint Tajvan kizárását.

VIZILABDA: Egerben bajnoki mérkőzésen az Egri Dózsa 5:3-ra nyert a vidéki rangadón a Szolnoki Dózsa ellen. - Csehszlovákia válogatottja Bécsben 7:4-re legyőzte Ausztria csapatát.

Színház Képzőművészet Zene Irodalom Film

KÉT OSCAR-DÍJAS

Két évtizeddel ezelőtt önként elhagyta az Egyesült Államokat, s most diadallal tért vissza hajdani sikerei színhelyére a filmművészet élő klasszikus, Charlie Chaplin: tiszteltbeli Oscar-díjat kapott. A legjobb női alakítás díjával Jane Fonda tüntették ki a Klute című film főszerepéért.

Öregek és fiatalok

Meglett férfi áll a földalattin és fogja a kapaszkodót. Nem éppen öreg, de azért fiatalnak sem mondható. Abban a korban van, amikor az ember még restelli, ha nála fiatalabbak átadják neki ülőhelyüket, de azért készséggel elfogadja a felajánlott helyet. Vannak persze az ifjabbakkal kapcsolatban kevésbé kellemes tapasztalatai is, mégis óvakodik az általánosításoktól és sohasem ítélkezik felettük a sztereotíp kifakadással: „Hja, ezek a mai fiatalok!”

Történetesen két miniszoknyás minieleányzó áll, vagyis inkább ugrándozik a közelében, olyan jókedvű vihancolással, hogy nemegyszer hozzáütődnek. Emberünk egyre növekvő türelmetlenséggel fogadja helytelenkedésüket, s mert rájuk vetett lesújtó pillantásai hatástalanok maradnak, ingerült hangon fejezi

ki rosszállását, ilyképp:

— Nana!...

A tinédzserék hallják a félreérthetetlenül őket illető megjegyzést, de nem, hogy megszívlelnék azt, inkább mulatságosnak találják. *Ógyanyira, hogy szinte fuldokolnak a kacagástól, miközben csúfondáros ütemességgel ismételtetik:*

— Nana!... Nana!...

De ezt már a békés természetű ember nem állhatja meg szó nélkül.

— Inkább bocsánatot kérhetek volna — állapítja meg sértődött nehezteliséssel.

Ugyan! Még hogy ők bocsánatot kérjenek? A két csitri zavartalan jókedvvel kuncog magában, és azzal a biztonságos fölényvel, amely a korukbeli fiatalok sajátja, nemhogy mentegődözne, inkább ítélkezik, ilyképpen:

— Ezek a mai öregek!...

Muszáj meginni

Vasárnap délután, a visegrádi hajóállomással szemközt a presszóban ülök. Keserves sűrűre figyelek fel. A szomszéd asztalnál két fiatal nő két kicsi gyerekkel. A kislányok olyan hároméves formák lehetnek. A gyerekek előtt narancslé, a mamák előtt sör. Az egyik mama váratlanul elveszi a gyerek narancsléjét, és sört nyújt.

— Nem kell, keserű — mondja a gyerek.

— Idd csak meg, finom söröcske.

— De nem kell.

— Muszáj meginni, addig nem megyünk tovább.

Elképedve hívom oda az üzletvezetőt. Mit lehet csinálni? Hiszen ez egészségromlás.

MAGYAR előadóművészgárda járta tíz napon át a közép-angliai iparvidék városait, hogy műsört vigyen az ott élő magyaroknak. A művészcsoporthoz Erdész Zsuzsa, Kishegyi Árpád, Huszti Péter, Hadics László, Lorán Lenke és Virány László — Londonban is fellépett Min-denütt nagy sikerük volt.

— Sajnos, semmit. A kedves szülő azt íthatat a gyerekeivel, amit akar. Kérem, mi, vendéglátóipariak sem vagyunk antialkoholisták kisingyalok, de azért... tegnap például itt volt egy kiránduló iskola. Tizen-négy-tizenöt éves kölykök, mind cigarettázva és sört követteltek. Amikor nem adtuk, a tanárok felháborodva ránk támadtak...

A keserű történethez az igazság kedvéért hozzá kell tennem, hogy félórával később viszont láttam egy papát, aki felpofozta sört ivó három-négy éves forma kisgyerekeit. Igaz, hogy azért verte meg, mert a kislány a sörrel leöntötte a szép új ingét...

A FRANCIA miniszterelnök hozzájárult ahhoz, hogy a jövőben nők is lehessenek csendőrök. Mint az Aurore írta, a csendőrségnek 1972 májusától lesznek nőtagjai. Egyenruhájában járnak majd, amely a szoknya kivételével azonos lesz a férfiakéval. Egyelőre huszonöt női csendőrt alkalmaznak.

Meghalt

Losonczi György

Losonczi György Kossuth-díjas kiváló művész, az Operaház baritonistája, 67 éves korában rövid szenvedés után elhunyt.

Színes, markáns egyénisége volt a hazai operajátszásnak. Zeneművészeti főiskolai osztálytársa, 1929-ben pedig az Operaház rendes tagja lett. A Kossuth-díjat 1954-ben kapta meg, 1968-ban nyerte el a Kiváló művész címet. Nemcsak zenei, de színpadi értelemben is mindig teljes figurát adott. Wotan, Hans Sachs, Hovanszkij és Faust alakítása sokáig emlékezetes marad. Sikeresen emlékeztette meg a furfangos Figarót és a cselszövő Jágot.

Megnyílt

a Dózsa György emlékkiállítás

A Magyar Nemzeti Múzeumban megnyílt a Dózsa György születésének 500. évfordulója tiszteletére rendezett emlékkiállítás. A megnyitón megjelent Bencsik István, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtitkára, dr. Orbán László, a művelődésügyi miniszter első helyettese, Garamvölgyi József művelődésügyi miniszterhelyettes és társadalmi, politikai, művészeti életünk számos más kiválósága. Dr. Füleper Ferenc, a Nemzeti Múzeum főigazgatója ünnepi beszédében szolt arról, hogy a bemutatott anyagot számos hazai múzeum, tudományos intézmény, valamint a prágai nemzeti múzeum, a berlini Múzeum für Deutsche Geschichte anyagából válogatták össze. A Román Szocialista Köztársaságból érkezett a tárlat megnyitására Szervantiusz Tibor kolozsvári szobrászművész két kitűnő Dózsa-szobra is.

Bencsik István beszédében a többi között kiemelte, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum kiállítása méltó nyitánya az országos Dózsa-ünnepeknek. A felsorakozó anyag úgy mutatja be az 1514-es parasztháború vezérért, ahogyan hazája, a mai szocialista Magyarország visszaidézti alakját, ahogyan Közép-Európa népei számon tartják személyét, és ahogyan a tudomány mai állapota szerint ismerjük.

A Dózsa György emlékkiállítás előreláthatóan szeptemberig fogadja a látogatókat.

A CANNES-I nemzetközi filmfesztiválra elutazott a magyar filmdelegáció: Kondor István filmfőigazgató, Gálos Tibor, a MOKÉP osztályvezetője és Szabó B. István kritikus. A delegáció negyedik tagja Bíró Yvette szerkesztő, aki a FIPRESCI zsűrijének elnöke lesz, szintén Cannes-ba utazik. Magyarországot a versenyfilmek kategóriájában Jancsó Miklós filmje, a Még kér a nép képviseli, a női rendezők filmsorozatában Elek Judit és Mészáros Márta munkái szerepelnek.

★

ÉLETVESZÉLYESEBBEK az autósstrádák, mint a régi klasszikus országutak? A francia Express szerint a gyakorlat ezt mutatja. Ha a kasztrófák számát és arányait tekintjük, az autósutakon sokkal több baleset fordul elő, mint a régi országutakon. Miért? — teszi fel a kérdést a lap. Az autósok gyorsabban hajtanak, s nem ismerik még eléggé az új utak természetrajzát. Ha majd eltelik néhány év, itt is csökken a balesetek száma.

SZILVAFÁK NÉLKÜL

A néni elsőnek érkezett az ügyfelek közül. Alighogy kinyitották a zöldre festett hatalmas tölgyfa kaput, ő már be is sétált rajta, aprókat lépve, szép kényelmesen, mint ahogy templomba ment vasárnapként. Tisza menti falujában. A folyosón — átellenben a lakosztály ajtajával — leült az évek, meg ügyfelek súlyától feketére pácolódott deszkalócára. Elhelyezkedett jó kényelmesen, otthonosan. Régen ült már deszkalócán. Mikor kiszóltak az ajtón, hogy „tes-sék befáradni!” — a néni in-tett az utána érkezett kis fiatalasszonynak: Menjen maga lelkem, intezze csak a dolgát, én ráérek... — Ugye megengedi a néni, hogy én is? — hajlott meg előtte idegesen topogva egy fekete akataskás férfi. — Nem szeretnék elkésni a hivatalból. — Hogyne, csak menjen az úr! — hangzott a készséges felelet.

Aztán egy angyalszöke, testes, morcos asszonyság érkezett, és benyomult az ajtón, rögtön az akataskás után, nem kérve pardont, bocsánatot.

A néni nyugodtan ült a lócán, néha eligazított egy egy redőt korcos fekete szoknyáján. Érdeklődve figyelte a jövő-menőket: vajon kik lehetnek, mit akarhatnak itt a tanácsházán. Eszébe jutott, milyen jókat nézeldött ott-hon vasárnap délutánonként a kiskapuban. Végig lehetett mustálni, hogy a korzózó lányok közül melyiknek szebb a ruhája, cipője, s melyik templomos öregasszony vásárolt új fejkendőt húsvétra, pünkösdre. Ha meg néha lakodalmas menet vonult el, akkor volt igazán gyönyörködni, meg beszélgetni való a szomszédokkal. Hát ennek most vége... Két év óta pesti lakos.

Dehogyan jutott volna eszébe neki, hogy Pestre költözzék, jól megvolt a maga kis falujában. Ő ugyan nem írta alá a szövetkezeti belépőt, mint az ura, de hogy megövegyült, havonként kapott egy kis pénzt a háztáji földjét is meghagyták, a kertben termelt szilva, barack, krumpli. Mi kell még egy ilyen öreg-

asszonynak, ha a tyúkjai is vetegetnek néhány tojást? Ám egyszer jött a Pesten dolgozó fia, menyé: „Mama, adja el a házat, ne éljen itt egyedül! Ha megbetegszik, még az sincs, aki az ajtót magára nyissa. Eljön velünk, kosztra, ruhára nem lesz gondja holtáig... Csak adjuk el a házat — most befizethetünk az árából egy öröklakásra...”

Addig gyözködtek, míg eladta. Pedig, de nagyon sajnálta azt a jó kis házat! A vadszólóval befuttatott árnyékos tornácot, a búbos kemencét a kishálóban, tomboló hóviharakban de jó volt melegedni — a nagyszoba csendjét, amelyben, ha belépett, mindig visszahallotta a gyászolók siratását. Itt volt kitérítve szegény jó ura. De még annak az apja is... Legalább a bútorát vitte volna el belőle Pestre. Azt a szép diófa bútorát. De a menyé azt mondta: „nem divat már a hálószoba! Különben is, hová? Abba a másfél szobába? Eppen csak meg lehet fordulni benne.”

Igaza van, persze. Alig két tenyérrnyi az a lakás. Ezért is akad tán mindig új lakásba a menyének. Akárhogy iparkodik a kedvében járni, már még egy mosolyát sem látja... Hiába akar jól, a menyecske mindent a maga bosszantásának vél. Haragszik, hogy cirokseprővel seperi a szőnyeget, kézzel mos, mikor ott a mosógép. túl zsirosan főzi a pörköltet, ragaszkodóan a rizst... Mama, feküdjön már le, úgyse érti maga ezt a tévéműsort! Ne keljen fel hajnalban! Hogy nem bír leszokni róla? Hány-szor mondtam már, engem zavar minden nesz! Ne járjon a régi parasztos ruhában: miért vettünk újat? Mama, ne üljön ki a kapuba, ez nem Piripócs... Mit mondanak a lakók? Ne pletykáljon folyton a házfelügyelővel, meg a szomszédasszonnyal, nem tartozik rájuk a mi életünk... És ne kérdezzen folyton! Az isten áldja meg, nem látja, hogy milyen fáradt vagyok?

Legutóbb is milyen csúnyán kiabált... Hát ezért jött el éppen ide, a tanács-mi kell még egy ilyen öreg-
— Jöjjön be, néni! — in-

tett neki a lakosztály vezetője, és szélesre nyitotta az ajtót.

Óvatosan a fotel szélére ült, s ölében összekulcsolta a kezét. Bizalommal nézett a hivatalvezetőre.

— Nos, mi a panasza, néni? — kérdezte az töle.

— Panaszom? Nincsen nekem semmi panaszom az égvilágon, édes lelkem!

— Nincs?

— Nincs.

— Hát akkor?

— Azért jöttem én ide, mert egy unokát szeretnék...

A lakosztály-vezető elmosolyodott:

— Unokát? Tőlem?

Erre a néni is letörölt gyászkeretes zsebkendőjével egy zavarodott mosolyt a szája sarkából:

— Nem úgy gondoltam én... Hanem a menyem mindig azt hajtogatja: gyereket? Ide, ebbe a másfél szobába! Legalább a mama ne lenne itt... Mármost hova menjek, tessék mondani? A házam eladtam, oda nem lehet... Gondoltam, annyian költöznek új lakásba, itt, ezen a Pesten, csak jut nekem is egy a régiékből... Akármilyen kicsi szoba megfelelne. Eppen, hogy egy ágy beférjen, elég az énnekem.

— Adott be kérvényt? — kérdezte a hivatalvezető, csakhogy mondjon valamit.

— Nem. Dehogyan! Nem voltam én soha olyan kérvényeztetős — tiltakozott a néni, mint akinek nagyon rossz véleménye van a kérvényírókatokról.

— Mióta van Pesten?

— Két éve múlt, húsvétkor. Azóta.

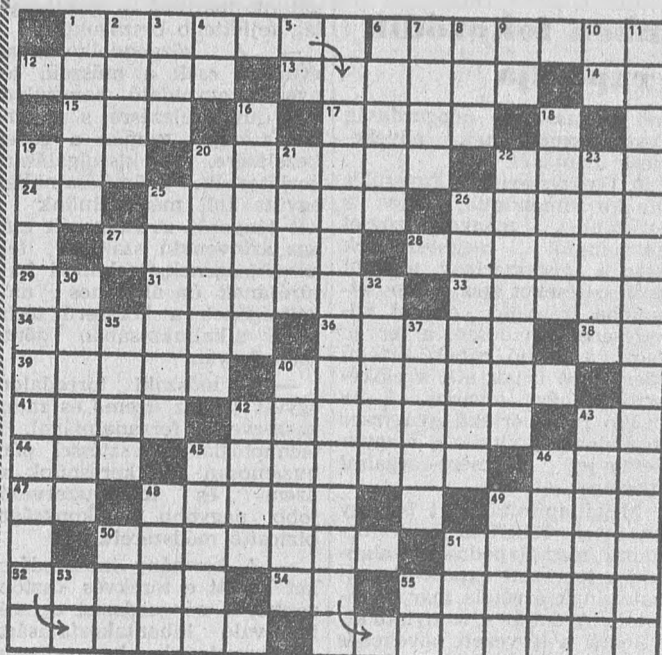
— Akkor még nem is lehet. Ötévi ittlakás után lehet csak...

— Hát nem is akarok én kérvényt írni! Haragudna a fiam, ha megtudná. Csak egy szobácskát adjanak...

— Ez nem megy így néni — tárta szét szánakozva karját a lakáshivatal vezetője.

— Majd eljárak én ide, tessék nyugodt lenni — mondta angyali türelemmel a néni. — Időm van, hát jö-vök. És mindig figyelmeztetem majd: csak egy kicsi szobát...

Hogy jön a csizma a rejtvénybe?

— A KERMI megállapítása szerint az egyik cipőgyár ragasztott eljárással készült csizmája nem felelt meg az előírásoknak.

— Mi volt ennek az oka?

— Vissz. 1., függ. 11. és 19.1

Víz zintes: 6. Fimon gyapjúszövet. 12. Ausztria kancellárja. 13. Ókori görög bölcs. 14. Személyes névmás. 15. Éptőlpári dolgozó. 17. Bántóan csipős szavú. 19. Áruház típus. 20. Beszélget a macska. 22. Német haladó

író (Alfréd, 1867–1948). 24. Körülbél. 25. Fejzevaló. 26. Jókai egyik regényének női főalakja. 27. Két elválaszthatatlan mitológiai ikartestvér közül az egyik. 28. Gyomnövény, húsos gyökértörzséből készül a pótkávé (cikória). 29. Képző. 31. Szokványos kifejezés, frázis. 33. Botor, együgyű. 34. Eclesen. 36. A közel-keleti válság során közismertté vált magaslat. 38. Felmenő. 39. A merev tárgy könnyen... 40. Nyersanyag. 41. Íráshibát ejt. 42. Megkönnyíti más dolgát. 43. Régi pénzintézet, röv. 44. Balkáni állam pénze. 45. Könnyű, habos ruhaanyag. 46. Nemzetközi ételmezei szervezet. 47. Milligramm. 48. Nyomdai betűtípus. 49. Több közel-keleti államban kisebbségben élő nép. 50. Megtántorodik. 51. Kereség. 52. Eszaki-francia város. 54. A. T. 55. Spanyol cigánylány.

Függőleges: 1. Lentebb. 2. Üledék. 3. Tápálalék. 4. Ozium. 5. Y. S. 6. Bébocsátást kér. 7. Ajuldozik. 8. Hazimunkát lát el. 9. G. N. 10. Részvénytársaság. 16. Cigaretta-márka. 18. A török nép nemzeti hőse. 20. Kisiparos, vagy kereskedő. 21. Ellátja betegét. 22. Kiképez. 23. Hullámzó. 25. Finom puha szövet. 26. Híres régi párizsi szórakozóhely. 30. Felbőz. 32. Nyári szállás. 35. Férfinév. 37. Katonai csapategység volt a régi rómaiaknál. 40. Hegyveses a Mezőcséren. 42. Magyar családnev. 43. Nagy dél-amerikai folyó. 45. Képzőművészeti terület. 46. Versenyszám. 48. Balszerencse. 49. Sveik, a derék katonák egyik százada volt. 50. Sportolónk ezétt is írták. 51. Római szám, ezren felel. 53. Idegen kettős betű. 55. G. S.

Rejtély határidő: 1972. május 27.

A KGST-országok integrációja a Minisztertanács előtt

A kormány Tájékoztatói Hivatala közli: a Minisztertanács ülést tartott.

Vályi Péter, a Minisztertanács elnökhelyettese beszámolt a KGST végrehajtó bizottságának Moszkvában tartott, 57. üléséről. A tanácskozás napirendjén a KGST-országok integrációjának újabb fontos kérdései szerepeltek, olyanok, mint a tervezési együttműködés munkaprogramja, közös tervezés a konténeres szállítási rendszer fejlesztésében és a gépipari, valamint a vegyipari kooperáció további feladatai. A kormány a beszámoló jóváhagyólag tudomásul vette.

A Minisztertanács a munkafüggő miniszter előterjesztése alapján megtárgyalta a szocialista brigád- és újítási mozgalom anyagi ösztönzésének néhány kérdését. A kormány úgy határozott, hogy a szocialista brigádok részére adományozható, s „A vállalat kiváló brigádjá” címmel járó jutalom vállalati forrásra módosuljon. A jövőben e jutalom nem terheli sem a vállalat bérszínvonalát, sem részesedési alapját.

A kormány az építészeti és városfejlesztési miniszter előterjesztése alapján megtárgyalta a lakásépítés területi előkészítésével kapcsolatos szanálások helyzetét. A IV. ötéves tervidőszakban lebontásra kerülő lakóépületek jelentősen csökkentik az elosztott lakások számát. Ezért a kormány a szanálások központi irányításának fokozását tartja szükségesnek. A tanácsoknak a lakásépítési program zavartalan megvalósítása

érdekeiben mérsékelniük kell a szanálásokat. A kormány felhívta az illetékes tanácsok figyelmét, hogy a jövőben városközpont-rekonstrukciót csak az építészeti és városfejlesztési miniszternek az Országos Tervhivatal elnökével egyetértésben kiadott engedély alapján tervezhetnek, illetve valósíthatnak meg.

Az Országos Anyag- és Árhivatal elnöke tájékoztatta a Minisztertanácsot a rögzített és maximált áron értékesítő vállalatok helyzetéről. A kormány felhívta az Országos Anyag- és Árhivatal elnökét a szabad árak szigorúbb és hatékonyabb ellenőrzésére. Az árellenőrzések során fokozott figyelmet kell fordítani a vállalatok kooperációs partnereinek áráira.

A külkereskedelmi miniszter előterjesztése alapján a kormány elfogadta a Budapesti Nemzetközi Vásár május 19-i megnyitásának programját.

A kormány tudomásul vette az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség elnökének a bányászat biztonsági helyzetéről szóló jelentését.

A Minisztertanács titkársága vezetőjének előterjesztése alapján a kormány — a kialakult gyakorlatnak megfelelően — felhívta a miniszterek figyelmét az országgyűlés áprilisi ülésén elhangzott képviselői észrevételekre és javaslatokra azzal, hogy vizsgálják meg azok megvalósításának lehetőségét, s erről tájékoztassák az országgyűlés elnökét és az indítványozó képviselőket.

A Minisztertanács ezután egyéb ügyeket tárgyalt.

A SZAKSZERVEZET IS SEGÍT

Százmillió forinttal gazdálkodnak a vállalati CSÉB-ek

Több mint tíz esztendővel ezelőtt alakultak meg a vállalati, üzemi élet- és balesetbiztosítási csoportok, népszerű nevükön a CSÉB-ek. Ma már több mint kétezer működik szerte az országban, s a taglétszám túlhaladta a két és fél milliót.

Mint ismeretes, a tagok által befizetett havi díjak egy része ott marad a vállalatnál, s ezzel a pénzzel tulajdonképpen szabadon rendelkeznek. Pontosabban, ezt az úgynevezett szociális alapot a tagok ügyeivel foglalkozó intéző bizottság úgy használja fel, ahogy azt a szervezeti szabályzatban meghatározták. Ebből a

pénzből fizetik egyebek között a különböző segélyeket, a kulturális rendezvényeket, társasutazásokat stb. A CSÉB-ek ma már országosan több mint százmillió forinttal gazdálkodnak. Nem mindegy tehát: hogyan? Ezért határozott úgy nemrégiben a SZOT, hogy a vállalati szakszervezeti bizottságok lássák el a CSÉB-ek felügyeletét is. Ajánlatos, hogy az intéző bizottságokban képviselve legyen a vállalati szb, hiszen így össze lehet egyeztetni a különböző érdekeket, s a rendelkezésre álló pénzt a lehető legcélszerűbben tudják felhasználni.

Átlagon felüli ütemben fokozódik a vegyipar exportja

A Nehézipari Minisztériumban miniszteri értekezleten vitatták meg a nehézipari ágazatok 1971. évi tervteljesítését, valamint az 1972. évi export-import feladatokat.

Az 1971. évi gazdálkodásról egyértelműen megállapították, hogy eredményes volt, zömében jó termelési és gazdasági mutatókkal. Jelentősen növekedtek azonban a készletek, ezért a miniszter elrendelte a vállalatok készletgazdálkodásának felülvizsgálatát. Megállapította az értekezlet, hogy a befejezetlen vállalat beruházások állománya jelentősen megnövekedett. A miniszter megjegyezte, hogy sok helyütt indokolatlanul szorgalmazzák a termelőberendezések bővítését, mert sok alágazatban 3-4 százalékkal csökkent a meglévő kapacitások kihasználása. Áttekintették a minisztérium vezetői az idei export-import helyzetet. Megállapították, hogy az exportot 13-14 százalékkal kell növelni, és ágazatonként értékeltek ennek lehetőségeit. A vegyipar ez évre tervezett növelési üte-

me magasabb a népgazdaság összes exportjának növekedési üteménél.

A Gyógyszeripari Egyesülés elnöke elmondta, hogy a legutóbbi magyar-szovjet kormányfői megbeszélések után a gyógyszeripar további erőfeszítéseket tesz a Szovjetunióba irányuló export növelésére. Rövidesen, a terven felül, 3 millió rubel értékű szerződést írnak alá, s előkészítik, hogy további 8-10 millió rubel értékű gyógyszer kivitelével javítsák a magyar-szovjet árucseré-forgalmi mérleget.

Megállapították azt is, hogy az éves KGST-árcsere-forgalmi megállapodások alapján a tervezett export 91 százaléka átvétele már biztosított. A dollár viszonylatú kivitelnél a tervezett növekedés a vegyipar minden exportáló gazdasági egységénél szükségessé teszi a piaci tevékenység javítását, és a piaci igények változásához való rugalmasabb alkalmazkodást. Az exportot mindkét relációban egyértelműen gazdaságosnak minősítették.

Fock Jenő beszéde a MTESZ közgyűlésén

(Folytatás az 1. oldalról)

legfőbb állami és népképviselői szervünk módosította szocialista államunk alaptörvényét, az alkotmányt. Ilyen kiemelkedő, ünnepélyes alkalmakkor, mint felfelé ívelő utunk mérföldkövénél, megállunk, s elsősorban a negyedszázados időszakban elért vitathatatlan eredményeinkről beszélünk. Ezek minden józanul gondolkodó ember számára bizonyítják rendszerünk fölényét a kapitalista rendszerrel szemben.

Az eltelt 5-6 évre visszatekintve, úgy gondolom, általában nincs okunk szégyenkezni. Becsülettel teljesítettük az előző 5 éves tervünket, és 1971-1975-re adottságainknak és lehetőségeinknek megfelelő népgazdasági tervet iktattunk törvénybe. A kedvező és kezdeti eredmények ellenére — melyek az eltelt időszakot jellemzik — sok mindennel nem lehetünk elégedettek. Különösen a múlt esztendőben, elsősorban beruházásra többet költöttünk a tervezettnél és rendelkezésre álló belső forrásainknál.

Azzal, hogy népgazdaságunk túljutott az extenzív fejlődési szakaszon, s az intenzív fejlesztés került napirendre, egy sor új követelményre kell szembenéznünk. Szükségessé vált a középtávú tervek mellett a távlati tervezés, s a szocialista országok gazdasági integrációjának fokozása, újszerű alapokra helyezése is. Tizenöt éves távlati tervünkön már hosszabb ideje dolgozunk. Ahhoz, hogy vezető párt- és államszervek elé terjesszük, még sok munkára, alkotó vitára és a KGST-országokkal történő konzultációra van szükség.

A munkának a tudományos kutatásra vonatkozó része már előrehaladottabb állapotban van. Így vált lehetővé, hogy a Minisztertanács a távlati tervnek ezt a részét a közelmúltban elfogadhassa.

Itt kívánom megemlíteni, hogy ez az év hazánkban a szocialista tervgazdálkodás jubileumi esztendeje. Negyedszázada annak, hogy tudatos és szocialista gazdaságpolitikát tükröző tervek szabják meg a népgazdaság fejlesztésének, a szocializmus eredményes építésének irányait és feladatait.

A népgazdasági tervezés hazánkban történt bevezetésének negyedszázados jubileuma alkalmából az országgyűlés várhatóan törvényt alkot a népgazdasági tervezésről.

Ez az évforduló is arra kötelez, hogy éves, ötéves és távlati terveinket még céltudatosabban, még színvonalasabban valósítsuk meg, hiszen a népgazdaság fejlesztésének, a lakosság életkörülményei folyamatos javításának csak ez lehet az alapja.

Ezzel összefüggésben szorgalmasan és céltudatosan kell megismerni a baráti országokban felhalmozódó gazdag tapasztalatokat, alaposabban sokoldalúbban kell törekedni ennek a gazdag tárháznak a közkinccsé tételére. Határozottabban, célratörőbben kell licencket, korszerű gyártási eljárásokat megvásárolnunk a nálunk iparilag — gazdaságilag fejlettebb országoktól.

A közgondolkodásban gyakran csak a műszaki tényezőket egyszóval hangsúlyozza jut kifejezésre, s az ember szerepét csupán a gépek kezelésére, kiszolgálására korlátozzák. Számításainkban együtt kell mérlegelnünk a két tényezőt. A dolgozók magas színvonalú szakmai felkészültségének, technikai kultúrájának és általános műveltségének a korszerű technika alkalmazásában döntő szerepe van.

A műszaki forradalom együtt jár az üzem- és munkaszervezés forradalmával. A technológiai fejlesztéssel párhuzamosan kell keresnünk az üzem- és munkaszervezés jobb, nagyobb hatékonyságot biztosító módszereit.

A kormány intézkedéseket hozott a törekvés ösztönzésére, a népgazdaság egészében való kibontakoztatására. Azt szeretnénk, ha az üzem- és munkaszervezés javítása állandóan napirenden szerepelne.

A célok egyeztetése

Amikor a tennivalókról közös gondjainkról beszél-

lek, külön is hangsúlyozni kívánom a szocialista országokkal való együttműködés jelentőségét. Enélkül semmiféle tervünk nem válhat valóra.

A KGST XXV. ülésén egyhangúlag elfogadták, s a szocialista gazdasági integrációt szolgáló komplex program alapján arra kell törekednünk, hogy távlati gazdaságfejlesztési programunkat s az ennek részeit képező terveinket a szocialista országokkal minden kapcsolódó területen jobban összehangoljuk. Szóba kerültek ezek a kérdések kormányküldöttségünk Moszkvában tett látogatása során is, most márciusban, amikor szovjet barátaikkal tárgyalunk különböző gazdasági kérdésekről. A kétoldalú együttműködés továbbfejlesztéséről folytatott megbeszéléseink nagyon hasznosak és eredményesek voltak. Koszigin elvtársunk nagyarányú segítőkészségét és megértést tanúsítottak nyersanyag-szükségletünk hosszabb távra szóló kielégítésével kapcsolatban. Egy sor olyan problémáról is eszmecsere folytunk — a jelenlegi ötéves terv feladatait túlmenően — amelyeknek megoldásával a magyar népgazdaság adottságainak jobban megfelelő ipari struktúrát szeretnénk kialakítani.

Látogatásunknak nem volt és nem is lehetett célja konkrét egyezmények aláírása. 1975-ig érvényes ötéves kereskedelmi szerződésünk van, amelynek megfelelően a két ország közötti külkereskedelmi forgalom közül 60 százalékkal növekszik, és öt év alatt meghaladja a 9 milliárd rubelt. Ezen belül van egy sor együttműködési megállapodásunk, mint például a timföld-alumínium, a timföld-réz, vagy az autóbuzéért teherautó, a Zsiguli-alkatrészek ellenében személyautó, és még sorolhatnám tovább. Ezek meghosszabbítása 1980-ig vagy 1985-ig, mindkét fél megtétele szerint, hasznos lesz.

Kidolgoztunk ezeken felül még egy tucatnyi kooperációs megállapodást, melyek elfogadása a magyar népgazdaság struktúrájának jobb kialakítását eredményezheti. Ezek részletesebb kimunkálása, megvitatása még sok munkát ad tervhivatalainknak, a külkereskedelmi minisztériumoknak és a szaktárcáknak. Bízom benne, hogy az év végéig ez a munka elvégezhető, s ekkor sor kerülhet a kormányelnöki tárgyalások folytatására és a hosszú lejáratú egyezmények 5-10 éves meghosszabbítására, új egyezmények aláírására.

Jóllehet, tárgyalásaink sikeréről hazaérkezésünk után nyomban nyilatkoztam a sajtó képviselőinek, majd erről a kormány ülésén is beszámoltam — amiről a sajtó, a rádió és a televízió szintén részletesen tájékoztatót —, egyes nyugati sajtóorgánomok a valóság teljes elferdítésével kommentálták moszkvai megbeszéléseinket. Hazug módon olyan momentumokat próbálnak belemagyarázni kétoldalú tárgyalásainkba, amelyek nem léteznek kitalálások csupán.

E rosszindulatú híresztelésekkel nyilvánvalóan az volt a céljuk, hogy félrevezessék a nemzetközi közvéleményt a harmonikus magyar-szovjet gazdasági együttműködést illetően, s megpróbálják hamis színben feltüntetni az országaink közötti viszonyt, meleg elvtársi, baráti kapcsolatunkat.

Ismételnem szeretném aláhúzni: nem azzal a céllal utaztunk a Szovjetunióba, hogy azonnal egyezményt kössünk, hiszen 1975-ig érvényes megállapodásunk van. Az volt a célunk, hogy ismertessük 1985-ig szóló távlati elképzeléseinket, és előkészítsük a két népgazdaság jobb összehangolását.

A Szovjetunióban tett látogatás, a tárgyalások legfontosabb tanulsága számunkra ezúttal is, hogy a gazdaságpolitikai célok egyeztetése — még jóval az ötéves tervek koordinálása előtt — nélkülözhetetlen kapcsolatunk erősítésében. Eppen ezért minden eddigénél jobban előtérbe kerül a népgazdaság minden területének távlati előrejelzése, tudományos felvázolása, a műszaki fejlődés fő irányának kidolgozása.

A tudomány és a műs-

ki fejlesztés mindinkább kibontakozó lehetőségeinek jobb kihasználása, a szocialista közösségben meglévő erőnk összességében nemcsak parancsoló szükségyszerűség, hanem jövőnk záloga is. A minden eddigénél intenzívebb összefogás és így sokszorososan meghatványozódó gazdasági erő újabb nagy előnyöket ígér a nemzeti és a közös célok mielőbbi megvalósításában.

Széles látókörrrel

Nem mindegy, hogy műszaki szembereink milyen fel fogásban, milyen gondolkodásmóddal dolgoznak. A műszakiak nem mellőzhetik a gazdaságos termelés szempontjait. Ahhoz ugyanis, hogy egy berendezés gazdaságosan működjék, megfelelő üzemszervezés, szakmai hozzáértés, összehangolt kooperáció és közgazdaság, szociológia, emberi tényezők is szükségesek. Azt kérjük műszaki szakembereinktől, hogy széles látókörrrel, a lehetőségek szem előtt tartásával folytassák tevékenységüket.

Az MTESZ figyelemre méltó munkát végez a szakemberek tájékoztatása terén. A szakmai információszerezés és az információk gyűjtéséhez szükséges idő mind hatékonyabb felhasználása felmerhetlenül fontos tevékenység.

A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége jól koordinálja a tag-egyesületek munkáját. Körültekintően szervezi az együttműködést és hatékonyan segíti abban, hogy a különböző műszaki és természettudományos szakterületeken dolgozók közös álláspontot alakíthassanak ki hazánk egész műszaki-tudományos fejlődését és gazdasági gyarapodását érintő kérdésekben.

Az MTESZ és a tag-egyesületekben tömörülő sok tízezer szakember méltó partnere és tanácsadója ma már mindazon irányító és társadalmi szerveknek, amely hazánk gazdasági, műszaki, tudományos, társadalmi és kulturális fejlesztésén fáradoznak.

Örvendetes, hogy mind több szakmai egyesület és az adott szakterület irányítását végző minisztérium köt együttműködési szerződést. Ilyen szerződések kötésével és az ezen alapuló közös munkával biztosítják az MTESZ állásfoglalásainak érvényre jutását.

Kívánatos, hogy az MTESZ a minisztériumok mellett az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottsággal is együttműködjön. Keresse a munkakapcsolatot az üzemeken belül a termelő munka parancsnokai-val, a gazdasági vezetőkkel, a pártvezetőkkel és a szakszervezetekkel, mindazokkal a szervekkel, amelyek közreműködnek a termelő munkában. Annak csak örülni lehet, hogy az MTESZ-ben rejlő lehetőségeket a pártszervezetek s a helyi szervek egyre inkább felismerik.

Segítse az MTESZ ezután is helyes, fejlődésünket gyorsító elveink átültetését a gyakorlatba. Gondoskodjék gyors, megbízható információcsere-ről, szervezzen olyan vitákat, melyek segítik közös céljaink valóra váltását.

Közös feladataink

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága és népköztársaságunk kormányja bízik a műszaki szakemberekben. Továbbra is elvárja tevékeny részvételüket közös feladataink megvalósításában.

A soron levő feladatok megemléstéséért tartottam szükségesnek, mert megoldásukhoz sokat várunk önöktől, a műszaki és természettudományok művelőitől. Kívánom, hogy további munkájukban érvényesüljenek az újabb sikereket; gazdagítsák mind a tudomány, mind a gyakorlati termelő munka eredményeit, egész dolgozó népünk boldogulását, gyarapodását szolgálva, az eddig is tanúsított nagyszerű hivatástudattal.

A Minisztertanács elnökének beszédét követően megkezdődött a vita. Több felhívó hangoztatta, hogy szellemi kincsünk jóval több, mint amennyi ténylegesen realizálódik.

Miniszteri rendelet a szociális gondozottak díjáról

Az egészségügyi miniszter rendeletben szabályozta a szociális otthonokban és szociális intézményekben fizetendő gondozási díjak összegét. A rendelet — amely a tanácsok és a szociális intézetek központjának irányítására alá tartozó szociális otthonokra és intézetekre vonatkozik — kimondja: a gondozási díjat a gondozottnak kell fizetnie, ha pedig erre valamilyen ok miatt nem képes, akkor a tartásra kötelezett hozzátartozónak, a gondozott házastársának, gyermekének vagy szülőjének. A díj megállapításánál figyelembe veszik a gondozott személy jövedelmét, készpénzt, ingatlan és ingó vagyonát, illetve a tartásra kötelezett hozzátartozók jövedelmét, vagyonát s az általuk eltartott személyek számát. A gondozási díjat úgy állapítják meg, hogy a jövedelemmel nem rendelkező gondozottnak legalább havi száz forint készpénze is legyen. Ha a gondozottnak sem jövedelme, sem készpénzvagyonja nincs, akkor ingó és ingatlan vagyonára jelzálogot létesíthetnek.

Fogadást adott a bécsi magyar nagykövetség épületében Kurtán Sándor nagykövető, Szépvölgyi Zoltánnak, Budapest Főváros Tanácsa vb-elnökének és kíséretének tagjai részére. A Fővárosi Tanács delegációja Bécs város meghívására tartózkodik az osztrák fővárosban. Megbeszéléseket folytat a két főváros kapcsolatának szélesítése érdekében. A fogadáson megjelent Felix Slavik, Bécs polgármestere, valamint az osztrák főváros közeletének sok neves személyisége.

ÁRPÁD-KORI település nyomaira bukkantak Edelény határában, a helyi termelőszövetkezet új homokbányájának megnyitására. Ezt a falut egy 1221-ből származó oklevél említi először. Gábor Judit, a miskolci Herman Ottó Múzeum régészének vezetésével ásatások kezdődtek a temető korának tisztázására. Eddig hatvanöt sírt ástak ki, és megtalálták az Árpád-kori templom alapfalának maradványait.

A kedvezményes üdültetés megkezdődött a SZOT időszoos üdülőiben. Eddig 900-an foglalták el az üdülőházak kényelmesen berendezett szobáit, további ötezen a jövő héten kezdik meg a kétéhetes pihenést. A SZOT üdültetési főigazgatósága ez idén összesen 337 500 felnőttet és gyermeket üdültet kedvezményesen. A nyári csoportos gyermeküdültetés június 8-án kezdődik és augusztus 30-ig tart; hat turnusban összesen 33 620 gyermek pihenhet.

EGYETLEN gombnyomásra percnként 15 darab másolat készíti műszaki rajzról vagy írott szövegből az angol Bank Xerox Ltd-cég elektrosztatikus másológépe, amelyről kétnapos előadás keretében számoltak be a cég képviselői a magyar szakemberek előtt. A Technika Házában véget ért szimpózium a Neumann János Számítógéptudományi Társaság és a Méretechnikai és Automatizálási Tudományos Egyesület rendezte.

Korszerű sertéshizlaldát adtak át rendeltetésének Pilis községben. A korszerű létesítményt — amelyben egyidőben 1700 állatot helyezhetnek el — automatizált berendezésekkel szerelték fel, s ez lehetővé teszi, hogy a hatalmas állatállományt mindössze két ember szolgálja ki.

HÍRADÓ

SAJTÓSZEMLE
Kiadja:
az Igazságügyi Minisztérium
Bv. Országos Parancsnoksága
Budapest V. Steindl
utca 8.
Szerkesztő:
a szerkesztő bizottság
Szikra Lanyomda